

Finler yeni bir Rus taarruzunu püskürttüklerini bildiriyorlar

İsveçin verdiği haber: Finlândiyaya 50 İtalyan tayyaresi geldi!

Rus tebliği: "Mannerheim müdafaa hattına yakın bir mesafeye geldik,"

Sovyet kuvvetleri arasında karışıklık çıktığı, Finlerin 15.000 esir aldıkları şayiaları dolaşiyor

Moskova 6 (A.A.) — Röyter ajansı bildiriyor: Bu suretle, beş gün süren harbden sonra, Sovyet kit'aları, Finlândiyalılar tarafından, ecnebi askerî mühendisleri tarafıtıla yaptırılan Mannerheim hattına marifetile yapırlan (Devamı 3 üncü sayfada)

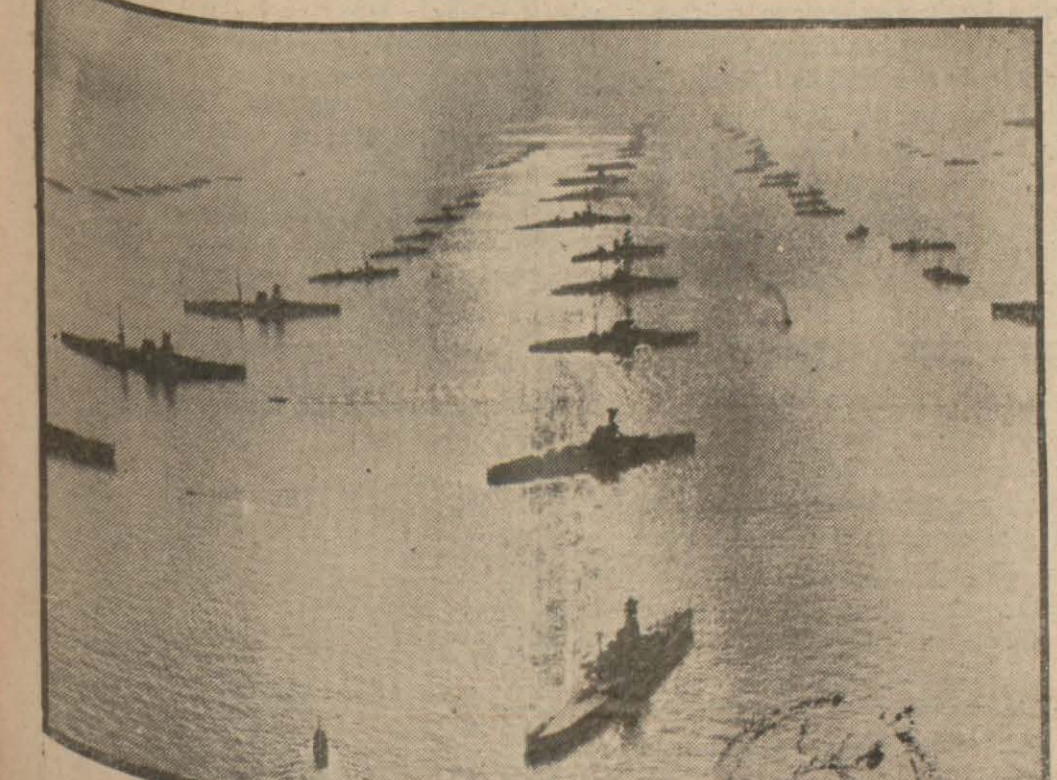
Finlândiya dün ateş yağmuru altında istiklâlinin 22 nci yıldönümünü kutluladı

Fin Cümhurre'si söylediği nutukta: "Yalnız toprağımızı değil, aynı zamanda garb medeniyetini de müdafaa mevkiindeyiz," dedi

Londra 6 (Husuf) — Fin milleti bugün, istiklâlinin 22 nci yıldönümünü kutlamıştır. Bu münasebetle mutad olan şenlikler ve merasim yapılmamış,

Çörçil, dün deniz harbinin bilânçosunu yaptı

İngiltere Bahriye Nazırı: "Alman ihracatına konulan ambargo tesirini göstermiye başladı," diyor

Londra 6 — Avam Kamarasında deniz harbinin safahatını gözden geçiren Çur-

Askerî vaziyet

Bir Fin mucizesi karşısında mıyız?

Finler henüz hiçbir şey kaybetmemekle bütün dünyayı kazanmışlardır

YAZAN

Emekli general

H. Emir Erkilet

«Son Posta» nin askerî muharriri

Fin - Rus harbi başlayalı bir hafta oluyor. Eğer bu harbi Alman - Leh harbille karşılaştırmak istiyerek Eylülün ilk haftasında Alman ordularının Lehstanda elde ettikleri şeyleri Sovyet Rus kuvvetlerinin yedi gündenbergi (Devamı 3 üncü sayfada)

Mussolini dün Romaya giden Alman Nazirile görüştü

Faşist meclisi bugün İtalyan Başvekilini dinliyecek

Roma 6 (Husuf) — Mussolini bugün Alman iş cephesi nazırı Dr. Ley'i kabul etmiş ve kendisile bir saat kadar görüşmüştür. (Devamı 3 üncü sayfada)

Bulgaristanda umumî toplantılar yasak edildi

Yeni meb'us seçiminin yapılmıyacağı söyleniyor

Belgrad 6 —Havas— Sofyadan öğre-nildiğine göre, gelecek meclis intihabı hakkında Bulgar hükümeti azası arasında mühim ihtilâflar mevcuttur. Bazı kimseler seçimin yapılmıyacağını iddia etmektedirler. Bu arada, Bulgar hükümeti danslı süvareler de dahil olduğu halde bütün umumî toplantıları menetmiştir.

Maarif Vekili dün Mecliste tenkidlere cevap verdi

Vekil mekteplerde derse başlama saati, yanlış kitab programlarda istikrar meseleleri hakkında hükümetin ne'ler düşündüğünü anlattı

Ankara 6 — Büyük Millet Meclisi - nin bugünkü toplantısında Maarif Vekili Hasan Âli Yücel, Ali Rana Tarhan «İstanbul» tarafından verilen yeni ders saatleri ve müzakere zamanları, mekteb kitaplarındaki yanlışlıklar ve ders programlarındaki istikrar üzerinde vakti tenkidlere aid sual takririne katılıp izahat vermiştir:

Ders saatleri

Vekil söze başlarken yeni vakit rejiminin ve müzakere zamanının ne gibi bir esbabı mucibe ile ihdas olunduğunu anlatmış, bunu müteakib demiştir ki:

— Maarif Şûrası dersleri öğleden evvel yapmağı ve öğleden sonra bir buçuk saati müzakereye hasretmeyi muvafık buldu. Biz de bu kararı sene başından itibaren tatbik başladık.

Tatbik edilen yeni rejimin iki cephesi vardır: (Devamı 8 inci sayfada)

Hasan Âli Yücel

"Beni bu görünmiyen haydudlardan kurtarınız!,"

Müddeiumumiliğe dün eski ve zergin bir memur tarafından çok garib bir müracaat yapıldı

Dün müddeiumumiliğe çok garib bir müracaat yapılmıştır. Müracaat sahibi Mehmed Şakir isminde, 40 yaşlarında, temiz giyinmiş bir adamdır. Mehmed Şakir müddeiumumiliğe verdiği istidada, ikisi erkek, ikis kadın olmak üzere dört gaib şahıs hakkında dava açılmasını taleb etmiştir. Davacı müddeiumumilik bürosunda,

davasını şifahen de anlatarak, şunları söylemiştir:

— Ben evvelce Galata rihiminde memurdum. Fakat, babamın apartmanları var, hali vakti de yerinde, bunun için iş - den ayrıldım.

Takriben dört beş senedenberi, günün muayyen saatlerinde ikisi kadın, ikisi (Devamı 2 nci sayfada)

Şehirde bir doğum, bir de sıhhî imdad hastanesi açılacak

Sıhhî imdad otomobillerinden biri

Doktor Lütü Kırdar Belediye Sıhhat İşleri Müdürlüğünün 1940 senesi bütçesinin masraf kısmına mühim miktarda zam yapılarak meşgul olmaktadır. Sıhhat Mü - (Devamı 2 nci sayfada)

Hergün

Yazı Çok Olduğu için
Bugün Kınamadı

Şehirde bir doğum, bir de sıhhi imdad hastanesi açılacak

(Baştarafı 1 inci sayfa)

pılmak istendiğinden, tevsî edilecek hastaneler için bir proje vücutte getirilmektedir.

1940 senesinde Beyoğlu hastanesindeki 80 yatak diğer hastanelerden birine nakledilecek, bu bina müstakil çocuk doğum hastanesi haline getirilecektir.

Doğum hastanelerine olan ihtiyaç ve rağbet artmakta, halk, içtimai ve sıhhi sebebler dolayısıyla evlerinde doğurmaktansa hastanede doğurmayı tercih etmektedir. Belediye bu ihtiyacı nazarı dikkate alarak Beyoğlu hastanesini müstakil bir doğum hastanesi haline koyacağı gibi, diğer hastanelerdeki doğum yatak adedini de tezyid edecek tir.

Ani yaralanma hâdiselerinde sıhhi imdad otomobilleri hastaları en yakınlarındaki hastanelere götürmektedir. Bu hâdiseler karşısında her hastane nin teşkilâtı derhal ilk sıhhi imdad tedbirlerini karşılayacak vaziyette bulunmadığından, Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar yeni sene faaliyetinde şehrin sıhhi imdad işini de halletmiş olacaktır.

İstanbulda ilk sıhhi imdad merkezi vazifesini görmek üzere müstakil bir hastane daha açılacaktır. Bu hastanede münhasıran ilk sıhhi imdad işleriyle meşgul olunacaktır. Vukua gelen bir kazada, yaralı, sıhhi imdad otomobilleri derhal bu hastaneye getirilecek, ilk tedavisi yapıldıktan sonra istirahat etmek ve tedavisine devam olunmak üzere hasta diğer hastanelere nakledilecektir. Bu çins hastanelerden biri Viyanada mevcut olduğundan, Belediye bir müddet evvel staj maksadile doktorlardan Derviş müteakiben İstanbul Belediye Sıhhiye Müdürü Osman Saidi buraya göndermişti. İlk sıhhi imdad merkezi olacak hastanenin binası aranmaktadır.

"Beni bu görünmiyen hayduclardan kurtarınız!"

(Baştarafı 1 inci sayfa)

erkek olmak üzere dört şahsı gaib tarafından takip ediyorum. Beni tehdit ediyorlar, öldüreceklerini söylüyorlar. Şakâli malum olmayan bu dört şahs, son zamanlarda takiblerini sıklaştırdılar. Üzerimdeki tazyikleri artık tahammül edilemez bir hal aldı, beni onlardan kurtarınız, yoksa öldürecekler. Kendilerinden davacıyım.

Davacı müddeumumiliğe verdiği istidada istidasını teyid maksadile, hülasaten şöyle diyordu: «Tahsil görmüş bir insanım, bu vaziyete manevi bir mahiyet verilmesi tasavvur edilemez. Fakat, sesleri, konuşmalarile beni muztarib ve bihuzur eden bu dört şahsın, görünmemeleri de dikkati calıbdır.»

Hâdiseyi tetkik eden müddeumumî, muavini, davacıya:

— Bunları bize gösterirsen, tahkikat yaparız, demiştir.

Davacı, demiştir ki:

— Onları bilmiyorum ki, size şunlardır diye, gösterebileyim, fakat şimdi arkamdan adliyyeye kadar geldiler.

Bunun üzerine kendisine:

— Sakın sen hayal görmüş olmanız diye sorulmuş, Mehmed Şakir buna cevaben:

— Bilmiyorum. Fakat, hayatımın emniyeti için bu hâdiseye kanunen vaziyet edilmesini istiyorum, demiştir.

Müddeumumîlik bu garib hâdiseyi zabıtaya havale etmiştir. Davacının iddiası varid olmazsa, akli vaziyetinin tesbiti için, tıbbi adliye sevkolunacaktır.

Mehmed Şakir aynı şekilde bir mektub yazarak, İstanbul müddeumumîsi Hikmet Onata da müracaat etmiştir.

Resimli Makale:

≡ Bilerek isteyiniz... ≡

Bir şeyin üzerine düşünmeden evvel eşine sizden evvel malik olanların ne kazandıklarını tetkik ediniz. E! ile tutulup göz ile görülen canlı misal kulaktan işitilerek bellenen hayalî misale elbette müreccaktır.

SÖZ ARASINDA

Yüzerek dört kişiyi Kurtaran kadın

İngilterede Southport tahlisiye grubu sedeye kolunda çalışan Bayan Dawson, eli metre kadar denizde yüzdükten sonra, batan bir gemi mürettebatından dört kişiyi kurtarmıştır. Bayan Dawson bu işe gönüllü olarak girmiştir. İngilterenin en meşhur yüzme şampiyonlarından biri olan bu genç kadın, klübünde can kurtarma dersleri de vermekte idi.

Zayıf kadınların ömürleri daha fazla mı olur?

Zayıf kadınların ömürleri daha fazla olurmuş. Bu iddiayı ortaya atan Newyorkun en büyük sigorta kumpanyalarının doktoru olan doktor Louis Dablin dir. Doktor diyor ki:

«Kumpanyalarımın hayat sigortası akdeylemiş olan 122,000 kadın üzerinde yapmış olduğum tetkikat neticesinde zayıf kadınların daha uzun ömürlü olduklarını, şişman kadınların da daha çabuk öldüklerini tesbit ettim.»

Amerikalı doktorun fikri İngiliz sigortacıları tarafından cerh edilmektedir. Bunlar şişman kadınlar içinde dahi uzun ömürlülerin çok olduğunu iddia etmektedirler. Yalnız şu noktada birleşiyorlar:

Zayıf kadınlar daha sağlandılar.

Kırk yaşına basan bir süt çocuğu

Amerikan gazetelerinin verdikleri habere nazaran Amerikada Oregon şehrinde kırk yaşına basmış olan bir süt çocuğu bulunmaktadır.

Doğuşunda bu çocuk çok tabii ve tamüssihha idi. Beş aylık iken yataktan yere düşmüş, o zamandanberi kat'iyen neşvünema bulmamıştır. Bugün boyu ancak 42 santimetredir. Henüz konuşmıyor, işidemiyor. Sırf süt ile besleniyor. Bu çocuk senelerdenberi doktorlar tarafından müşahede altında bulundurulmaktadır.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Bir gazetede şöyle bir fıkra okuduk:

Orta mekteplerin mesai programlarını tanzim için reylerine müracaat edilen mütehasıs heyet raporunda dersler arasındaki teneffüs zamanını onar dakikaya indirmiş. Bilmiyoruz, bu muhterem heyet kırk beşer dakika süren dersler arasında teneffüs faslmasını onar dakika olarak kabul ederken birçok İstanbul mekteplerinde on dakikanın sifra muadil olduğunu hiç düşünmemiş midir?

Zira Haydarpaşa lisesi gibi iki bin beş yüz mevcudlu mekteplerimiz var; yekünü bin, hattâ beş yüzden ibaret olan

orta mekteplerde bile ders saati bittikten sonra talebelerin sınıftan teneffüşhaneye aynı merdivenlerden inerek aynı kapıdan çıkacaklarına göre en aşağı beş dakika ister; teneffüşhaneden sınıflara dönmek için de gene beş dakikalık bir zamana ihtiyaç vardır.

Bereket versin ki Vekâlet mütehasıs ların on dakika olarak tayin ettikleri teneffüs müddetini on beş dakikaya çıkarmıştır, bu suretle hiç olmazsa çocukların ders aralarında beşer dakika olsun açık ve temiz hava teneffüs etmelerine imkân hâsıl olmuştur!

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Hergün bir fıkra

O zamandanberi

Gayet çirkin bir karısı olan erkek sabah akşam içki içerdi, arkadaşları niçin bu kadar fazla içki içtiğini sordular; sebebini izah etti:

— Bir gece zil zurna sarhoştum. Şimdiki karım karşıma çıktı, evlendik. Ertesi gün ayılmak üzere iken tekrar gördüm.

— E sonra?

— Kapı dışarı etsem mi, tekrar içsem mi diye düşündüm? Kadını kapı dışarı atmaya içmeyi tercih ettim. O zamandanberi mütemadiyen içiyorum.

Sigaraya hasret kalan Kazazede bir ateşçi

ateşledikten sonra içi rahat etmiştir.

Kanadalı beşizler ve harb tehlikesi

Kaliforniyadaki klüplerden biri, Amerikan cümhurreisi Ruzvelte bir karar sureti göndererek, harbin devamı müddetince Kanadalı meşhur beşizlerin Kaliforniyaya nakledilmesi, bu suretle çocukların Kamadaya yapılacak herhangi bir hava hücumundan müteessir olmamaları hususunda nüfuzunu kullanmasını rica etmişlerdir.

Amerikan cümhurreisi daha cevab vermemekle beraber, beşizleri doğurtan doktor cemiyetine şu telgrafı çekmiştir:

«Beşizler, kralın tebealarındır ve imparatorluk harbdelerinde diğer dominyonlar tebeası gibi kaderlerine rıza göstereceklerdir.»

Tütün kralından sabun kralına

Tütün kralından boşanan Leila Pleger birkaç ay sonra sabun kralile evlenmiş, madam Leila tütün kralı Pleger ile evli bulunduğu esnada sabun kralı Lord Martonun sevgilisi bulunuyormuş. Bunu hissederek tütün kralı kralının hiyanetinden bahsederek mahkemeye müracaat etmiş ve sabun kralından 3500 İngiliz lirası senevi zarar istemişti. Sabun kralı kendisinden istenilen tazminatı verdiği için bu kadar pahalıya kendisine malolan kadın ile geçen hafta evlenmiştir.

Londra gazeteleri bu dedikodulu hâdiseye dair verdikleri tafsilât arasında bu zenginlik krallarının hareketini tenkid etmektedirler.

Sözün kıyası

1940 olimpiyadı

E. Ekrem Talu

Anadolu ajansının, 3 Kanun tevvelde Brükselden alıp gazetelere verdiği bir telgrafa göre, beynelmîle olimpiyad komitesi reisi Dö Bayi Latur, 1940 olimpiyadının yapılmayacağını ilân etmiş imiş.

Öyle ya, ne lüzumu var? Bugünkü vaziyeti ile dünya bir uçtan öbür uca, müazzam bir stad. onun üzerinde atletik oyunların, her gün, çeşidini seyrediyoruz. Milletler arasında boy boy yarışlardan maada, o acayip isimli serbest Amerikan güreşinin âlâsını, gülle, cird atmanın niskasını, atlama ve atlatmanın en mahirane şekillerini, top yerine ufak devletlerin mukadderatı ile oynayan kodaman tenisçileri, deniz altında yüzme müsabakalarının en heyecanlısını, meç yerine süngü musaraalarının adamakıllısını görüyoruz. Hele Almanya ile Fransa - İngiltere, Rusya ile de Finlandiya arasında oynanan kanlı oyun, bizim meşhur Fener - Galatasaray maçlarının pertavızında büyütmüşünden başka bir şey değil.

Yalnız şimdiye kadar hakemin dayalı yediğini ve seyircilerin sahaya atıldıklarını görmemiş ama, zamanla o da olacaktır. merak etmeyin.

İşte bunun içindir ki, beynelmîle komite, fuzulî milyonlar harcaayıp da ayrıca oyunlar tertibine lüzum görmüyor. Aslında dururken taklide tabiidir ki itibar edilmez. Olimpiyadlar, sulh zamanında, milletlerin kımlıdanma, didinme ve çarpışma ihtiyaçlarını tatmin içindir. Ve bizde, bizdeki sahne san'atkarlarının jübileleri gibi, tertib edenlere az çok dünyalık temin eder. Ötümüzdeki yıl yapılacak iken vazgeçilen bu defaki olimpiyadlar muhtelif mem'eketler arasında hayli zai mucib olmuştu.

— Sizde olacak. yok, bizde olacak.

Diye epey çekisildi. Bu çekişlerden dında rol almış bulunuyorlar. Bakalım biri, ikisi, bugün, hakiki harb olimpiyatında, galibiyet direğine bayrağını çektirmeğe hangisi muvaffak olacak?

Şeref tribündeki seyirci mevkimden den oyunu takip eden biz Türkler, eskiden dünya şampiyonu sıfatile müsabaka haricinde, neticeyi soğukkanlılıkla beklemekteyiz.

E. Ekrem Talu

Un fiyatlarına yeniden zam yapıldı

Fırıncılar Cemiyeti Reisi Ahmed dünn belediye iktisad işleri müdürlüğüne müracaat etmiş, değirmencilerin un fiyatlarına yeniden bir miktar zam yaptıklarını dan şikâyet etmiştir.

Unun cuvalı 600 kuruştan 645 kuruşa çıkmıştır. Fırıncılar belediye nin fiat teraflı fûüne mâni olması, aksi halde ekmeğin fiyatlarının da yükseleceğini bildirmişlerdir.

Beş yaşında bir çocuğa otomobil çarptı

Beyoğlunda oturan Hüseyinin oğlu 5 yaşlarında Zakir adında bir çocuk, evvelki gün Tophane caddesinden geçen bir soför Karalın idaresindeki 816 sayılı otomobilin çarpması ile yaralanmıştır.

Yaralı çocuk hastaneye kaldırılmış, sofor yakalanmıştır.

Türkçe kursları açılıyor

Eminönü Halkevinden: Mekteb çağı dışındaki yurddışlara türkçe okumak yazmak öğretmek için açılacağı evvelce ilân ettiğimiz (türkçe) kursları 8/Birincikanun 999 Cuma günü akşamı saat (20) de Çağaloğlundaki binamız dershanesinde başlayacaktır. Kayıtlarını yaptırması olanlarla yeniden kaydolunacakların vaktinde dershanede bulunmalarını rica olunur.

TAKVİM

BİRİNCİKÂNUN

Kümü sene 1355	7	Arabi sene 1353
İkinoitog'ia 24	Resmî s'iz 1939	Kasım 80

PERŞEMBE

GÜNEŞ		Şevval		İMSAN	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
7	10	11	14	12	15
2	28	12	15	13	16
Ogle		İkinci		Akşam	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
12	05	14	28	13	43
7	24	47	12	1	68

TELGRAF HABERLERİ

Finler yeni bir Rus taarruzunu püskürttüler

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Yakın bir mesafeye kadar gelmişlerdir. **Finlandiyalılar diyorlar ki** Helsinki 6 (A.A.) — Havanın bulutlu olması ve bilhassa çok kar yağması bugün hava faaliyetinde hiç te müsaide olmamıştır.

Rus tazyiki Petsamo muntakasında ve Ladoga gölünün şimalinde artmaktadır. Sovyetler buralarda zirhlı otomobiller, tanklar, tayareler ve mühim asker kuvvetleri kullanıyorlar.

Finlandiyalılar büyük bir cesaretle harbetmektedir. Hattâ Rusların cephe den yaptıkları bir taarruz püskürtülmüştür. Fakat düşmanın tazyiki mütemadiyen artmaktadır. Bununla beraber Ruslar henüz Mannerheim hattına varamamışlardır.

Zayıf hakkında rakamlar neşredilmemiş ise de Rus zayıflığının Finlandiya zayıflığından çok fazla olduğu muhakkaktır.

Helsinki 6 (A.A.) — Halen başlıca askeri endişe uzak şimal ile İsveç ve Norveçle münakalesinin anahtarı olan Raponiemi demiryolu ve şose münakalâtı merkezi ve Kemijoki vâdisi istikametteki Sovyet tehdididir.

Bütün cephelelerde ve bütün noktalarda tevkif edilen Rus kıtaatı yalnız Kuola Jarvi istikametinde ilerleyebilmiştir. Öğe görüyor ki, Finlandiyanın cenub müdafasını zorlamak iktidarında olan Sovyet ordusu evvelimde Finlandiya ile diğer İskandinavya memleketleri arasındaki münakalâtı kesmeğe

çalışacaktır. Bu bölgede Sovyet kıtaatının işeşi için daha kolay imkânlar mevcud olacağı hatırlanmaktadır.

Berne 6 (A.A.) — Finlandiyaya taarruz eden Rus kıtaatı General Mereskofoz kumandası altındaki yedinci orduyu teşkil etmektedir.

Bazı haberlere göre, Kareli berzahında beş Rus fırkası tahsis edilmiştir. Ordunun diğer kısmı Ladoga gölünün şimalinde hareket etmektedir.

Finlandiya şimalindeki kuvvetler ise Kantalask Rus garnizonuna aiddir. Bu garnizon takviye edilmiştir.

Newe Rürter gazetesinin bu haberi veren İsveçteki muhabiri, Rusların çok şiddetli muharebelerden sonra ve çok ağır zayıfla bazı terakkiler kaydedebildiklerini yazmaktadır.

Kareli berzahında Finlandiyalılar mun tazam surette ve harbederek Mannerheim hattına çekiliyorlar.

Finlandiya tayareleri Murmanskda ki Sovyet tayarere meydanına taarruz ederek orada bulunan 60 tayarerenin büyük bir kısmını tahrib etmişlerdir. İsveç membaları, harbetmekte olan Rus askerinin sayısını 500 bin, Finlerin ise 400 bin olarak tahmin etmektedirler.

Finlandiyalıların aldıkları esirler Kaunas 6 (A.A.) — Helsinki'den bildirildiğine göre Finlandiyalılar, Ruslardan 15,000 esir almışlardır.

Sovyet kıtaatı, işe hususunda mühim müşkülâta maruz kalmaktadırlar. Zira Finlandiyalılar çekilmeden evvel bütün

zahireleri ya götürmüşler veya imha etmişlerdir.

Stokholm 6 (A.A.) — Finlandiyalıların da tank kullandıklarına dair haberler ilk defa olarak alınmıştır. Sekiz Finlandiya tankı on Sovyet tankına hücum etmiş ve bunları tahrib etmiştir.

Finlandiyaya 50 İtalyan tayarresi gitmiş

Stokholm 6 (A.A.) — Buraya gelen haberlere göre elli İtalyan tayarresi bugün hava yolu ile Finlandiyaya gelmiştir.

Sovyet kuvvetleri arasında karışıklık hâdiseleri

Stokholm 6 (A.A.) — Sosyalist Demokraten gazetesinin Helsinki'deki muhabiri yazıyor:

Finlandiyanın beklenmedik mukavemeti neticesinde Lenin garnizonunda karışıklıklar zuhur etmiştir.

Finler denize mayın döküyorlar

Almanya hududu 6 (A.A.) — Havas: Yabancı memleketlere mahsus Alman matbuat servisi Finlandiya harb gemilerinin Aland sulularına mayın dökme işini ikmal ettikleri ve müteakiben adalara Finlandiya kıtaatı ihraç edildiği hakkında Helsinki'den alman telgraflar neşretmektedir.

Sovyetler bir Fin denizaltısını batırmışlar

Moskova 6 (A.A.) — Sovyet sahil muhafaza gemilerinin 4 Kânunuevvelde Finlandiya körfezinde Pensaaeri adası yakınında bir Finlandiya denizaltısını batırdıkları bildirilmektedir.

Tacirlerimize kolaylık temin eden yeni bir karar

Ankara 6 (Hususi) — Tüccarlarımızın klering yolu ile ihraç ettikleri mallara aîd menşehâ şahadetnamelerinin tasdiki, B. nüshalarını Merkez Bankasına ibraz etmek hususunun ahvâli hazıra dolayısıyla bir kat daha güçleşmesinden hasıl olan mahzurları izale ve tüccarlarımıza fazla kolaylıklar temin etmek maksadile ihraç ettikleri malların bedeli olmak üzere bu kararnamenin neşri tarihine kadar klering yolundan gelmiş havaalelerin menşehâ şahadetnamesi, B. tasdikli nüshası aranmaksızın kendilerine ödenmesi ve 2/7021 sayılı kararname hükümleri dairesinde taahhüdname alınmış olduğu takdirde bu taahhüdlere hükümsüz maddesinin B. fıkrası hükümlerine bakılmıyarak bir sene zarfında tasdikli B. nüshalarını ibraz edemiyen tacirlerin muahhar ihracatları için 2/7021 sayılı kararnamenin hükümleri dairesinde taahhüdname vermek hususundaki müracaatlarının Merkez Bankasına kabul edilmesi Heyeti Vekilece kararlaştırılmıştır.

Finlandiya dün ateş yağmuru altında istik'âlinin 22 nci yıldönümünü kutluladı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Cümhurreisi Kallio, radyoda bir nutuk söyleyerek, demiştir ki:

«Büyük kuvvetimiz, birliğimizdir. Finlandiyanın daima bir esas düşmanı olmuştur ve bir kere daha onunla mücadeleye âmadır.»

Leningrad emniyetinin hudud tahdidini istilzam ettiği hakkındaki Sovyet iddialarına işaret eden Kallio şunları ilâve etmiştir:

— Sovyet hareketi, Leningrad emniyetinin mevzuabahası olmadığını isbat etmiştir. Zira Sovyetler bütün hudud boyunca taarruz etmişlerdir. Finlandiya milleti, yalnız toprağını değil, aynı zamanda garb medeniyetini de müdafaa mevkiinde olduğunu anlamalıdır.»

Bu yıl dönümü münasebetile Amerika Reiscümhuru Ruzvelt Finlandiya Reiscümhuru'na bir telgraf çekerek Amerika millet ve hükümetinin derin hürmet ve muhabbetini Finlandiyaya bildirmiştir.

Mussolini dün Romaya giden Alman Nazirile görüştü

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Görüşmeler esnasında, sendikalar me seslerinden başka, siyasî meselelere de temas edilmiştir.

Roma 6 (Hususi) — Büyük Faşist konseyi yarın Venedik sarayında toplanacaktır. Toplantıya Mussolini riya edecektir. Bun münasebetle Mussolini'nin mühim beyanatta bulunacağı anlaşılmaktadır.

Siyaset ALEMİNDE

Kimden kime şekva edelim!

Yazan: Selim Ragıp Emec

Finlandiya ile Sovyet Rusya arasında çıkan harb neticesi Finlandiya tarafından Milletler Cemiyetine bir müracaat yapıldı. Bu cemiyet, malum olduğu üzere, hayatiyetini kaybetmiş olmaksızın mütevellit bir nevi ihtizâr halinde bulunuyor. Buna rağmen bu müracaatın yapılması, daha müsaide zamanlarda azasına fiili yardım yapmamış olan bu âciz teşekkülün maddî bir müzaheret beklendiğine delâlet etmez. Fakat, esaslı bir sebep yokken tecavüze geçen Sovyet Rusya hakkında manevî bir mahkûmiyet kararı almaktır ki Finlandiyanın teşebbüsüne saik olmuştur. İster ihtimâl olsun, ister iktisadî ve siyasî olsun, milletler arası hareketlerin sadece ve münhasıran realitelere istinad ettirilmek istendiği bu devirde, başı üstünde cehenne mi bir felâket dolan küçük, fakat kahraman Finlandiyanın sembolik bir hüküm peşinde koşmaktan çekinmemesi takdir duygularımızın çok üstüne çıkan efsanevi bir mahiyet alıyor. Talihin ne garib bir tecellisi ki Finlandiyanın bugün kendisinin şikâyetçi bulunduğu devlet, alfabe sırası ile teakub eden Milletler Cemiyeti riyaset vazifesini, bu defa kendisi ifa etmek mevkiindedir. Fakat bu hazin tesadüf önünde umumî bir muahzenin hedefi olmamak için, yalnız riya set makamını değil, aynı zamanda azalık mevkiini de işgal etmeyi muvafık bulmuyacaktır. Hattâ, bu münasebetle teşebbüs eden haberler teeyyüd ederse, bu meselenin Milletler Cemiyeti saktı altında velev remzî bir surette mevzu bahis edilmesini dahi bir tecavüz sayarak cemiyet azalığından çekilecektir. Milletler Cemiyetinin zayıflığı zayıflığı bu günkü vaziyete gelmesinin âmilleri ötedenberi bu nevi hareketler olmuştur. Büyük devletlerin etrafına topladıkları ve kendilerine türlü namlar ve rerek âraya iştirak ettirdikleri böylece mühim meselelerde daimi obstrüksiyonlara sebebiyet verdikleri tâbi ve tâbi devletlerle beraber olan hareketleridir ki bu müesseseye büyük ümidlerle bağlanmış olan milletlerin derin inkisarlarını mucib olmuştur. Vaktile bu tarzı harekete en şiddetli itirazları yükselten Sovyet Rusvanın, bugün, aynı vaziyete düşmesi, dünyada inandırabilir manevî hiç bir mefhum kalmadığına hükmettiriyor. Almanya gibi Sovyet Rusyanın da bugünkü tarzı hareketini izah eden sebepler yok değildir. Bilhassa bunda 1914-1918 harbinin tasfiye çekilinin en büyük âmîl olduğu ve «Ver-say» ismi verilen muahedenin büyük bir mes'uliyet hissi taşıdığı muhakkaktır. Fakat bazı hareketlerin sebep ve saikleri ne olursa olsun, meydana getirdikleri vaziyetlerle karşılaştırıldıkları takdirde göze çarpan neticeleridir ki âmmenin vicdanını tahrik ediyor. Son Finlandiya hareketinin uyandırdığı aksilâmel de gösterir ki, böyle manevî bir cereyanı önlemek çok müşküldür. Sovyet Rusyanın hareketine karşı yükselen itiraz sesleri, işte böyle bir çerâğın ziyasıdır ve bu manzaranın hüznünü, günler, aylar değil, bir çok yıllar dahi insanlara unutturamıyacaktır.

Selim Ragıp Emec

Almanlar garb cephesinde altı baskın teşebbüsü yaptılar

İngiltere Kralı cephedeki teftişlerine devam ediyor, dün hava karargâhlarını gezdi

Paris 6 (Hususi) — İki gündendenberi Fransada bulunan İngiliz kralı, bugün tekrar garb cephesinde teftişlerine devam etmiştir.

Kral, bilhassa İngiliz motörli kıtalarının bulunduğu mantakayı ve bir hava karargâhını ziyaret ederek, askerlerle doğrudan doğruya temas geçmiş ve hava muharebeleri hakkında izah almıştır.

Kral, öğle yemeğini İngiliz ve Fransız generallerile birlikte yemiştir.

Cephe vaziyet

Paris 6 (A.A.) — Askerî vaziyet: Dünkü gün Almanlar, Fransız hattının merkezini teşkil eden Lorraine cephesinin muhtelif noktalarına karşı altı baskın hareketinde bulunmuşlardır. Bu suretle sabit oluyor ki, düşman kumandanlığı, Fransız ordularının harb nizamına karşı melhuz değişikliklerini öğrenmek istemektedir. Dünkü baskın hareketleri de

evvelkiler gibi tardedilmiş ve düşman istediği malumatı alamamıştır.

Bu baskın hareketlerinden ikisinde düşman, kullanılan mevucudların azlığı hevesab edilirse mühim zayıflığa uğramıştır.

Alman tayareleri az derinlikte bazı uçuşlar yapmıştır. Hiç bir hava muharebesi olmamıştır.

Times nehri üzerinde Alman tayareleri

Londra 6 — Evvelki gece Times nehri mansabında iki büyük Alman tayarresi görülmüştür. Projektörler tarafından görüldüğü esnada bu tayareler hemen hemen su seviyesine inmishlerdir. Bir takım İngiliz tayareleri, Alman tayarelerini avlamaya teşebbüs etmişlerse de muvafak olamamışlardır. Zira Almanlar derhal ortadan kaybolmuşlardır.

Alman tayareleri bugün iki defa da Orkad adaları üzerinde uçmuş, fakat bomb atmamışlardır

Askerî vaziyet

(Baştarafı 1 inci sayfada)

yapabildiklerine nisbet edersek aradaki farkın pek büyük olduğunu görürüz. Almanlar bir haftada Leh ordusunun yarısını yendiler ya yok etmişler veyahud sarını ısgal etmişlerdir.

Sovyet Rus ordusu bir haftadanberi ve hâlâ Şimal Buzdenizi sahilinde ve Rusya hududunun yanbaşındaki Pestamo-yu alamamıştır. Bu liman Finlandiyanın şimal ucundadır. Üstelik Finlandiyanın cenubi demiryolu iribatı yoktur. Bunun karşısında ise Leningrada bir demiryolile bağli Murmansk Rus liman ve üssülharedan hava, kara ve denizden taarruz et-

men müdafası Finler için o derece güç olmak gerektir. Bu duruma ve Murmansk bölgesi Sovyet Rus kuvvetlerinin aled-levam taarruz gayretlerine rağmen Finlandiyalılar Pestamoyu muvaffakiyetle müdafaa etmişlerdir.

Daha cenubdaki harekâta gelince, gölünün malum olduğu üzere Ladoga gölü istikametine ve cenubunda hayli inkişaf etmiş iktiza edirdi. Hattâ bizzat Ladoga gölü üzerinden de, donmuş veya demansız olduğuna göre, epey ilerlemeler olmalı idi. Geniş cephelelerde azlık olmasın karşı bir mukavemet sistemi kurmasın hayli güçtür. Buna rağmen ve muvaffak başlıca bir hafta olduğu halde, Ladoga gölü şimalinde hâlâ Salmide kavşağı edilmektedir. Burası hududun ancak 20 Km. garbinde bir kasabadır.

Ladoga gölünün cenubunda da Ruslar, önelere vardıklarını asil müdafaa hattının hafif bir haddinden nihayet 20 Km. ileriyebilmiş olduklarını itiraf ediyorlar. Ve bütün bunların sebebi fena havalara atılmamak isteniyor. Kar ve don ise iyi mütâzzenle terbiye edilmiş bir orduyu hazırlama menedemezler.

O halde Finlerin yaptıkları bir mucidi nedir? Hayır Finler, her şeyden evvel, meşinî bilen sağlam ahlâk ve sağlam karakter sahibi milliyetperverlerdir. Baş-

kaca, onlar hürriyet ve istiklâl için çarpıyorlar. Bunlara bir de, baştan aşağı harbetmesini ne güzel bildiklerini katarırsanız Fin mukavemetinin hakiki manasını anlamaya başlarız.

Dün, 22 nci istik'âlin yıldönümünü harb ateşleri içinde Fin harb, istiklâl ve hürriyet şarkılarıyla vakurane kutulayan Finler çeyrek asra yakın bir zaman zarfında kendilerini ve memleketlerini medeniyetin çok yüksek hadlerine yükseltmişlerdir. 1918 de bolşeviklikten temizlenen Finlandiya medeniyetin zirvesine çıkarılmıştı. Finlerin 22 senede içtimâi, iktisadî, sınaî, siyasî sahalarda kültür ve askerlik cihetleriyle başarabildikleri terakkî pek yüksektir. Boyunduruktan kurtulmuş hiç bir millet bu kadar az zamanda bu derece bir terakkî gösterememiştir. Onlar şehir, kasabalarını ve köylerini şehircilere inşa ve tanzim ettirerek, yol'lar, kanallar ve bendler yaparak memleketlerini bir cennete çevirmişlerdir.

Bütün bunlarla Finler eski Türk ahlâk ve karakterlerini kaybetmemişler, Fin vatanının ve Fin yüksek medeniyetinin bir gün uğrıyabileceği tehlikelere göz yummak gâfletinde bulunmamışlardır.

Finler bugün kullandıkları silâhların ve motörlerin çoğunu gene bizzat kendileri yapıyor ve memleketlerinin, göl, bataklık, kanal, dağ, ova ve sahillerini en iyi nasıl müdafaa etmek lazım geldiğini kusursuz biliyorlar ve müdafaa ediyorlar.

İşte küçük Fin milletinin ve Fin devletinin herkesi hayretlere salan müdafaa kuvvetlerinin ve mukavemet azimlerinin kaynakları bunlardır.

Fin - Rus muharebesi hakkında tarihin vereceği hükümleri şimdiden tesbit etmek beyhude olmasa da, zamani de vardır. Finlandiya henüz hiç bir şey kaybetmemekle bütün dünyayı kazanmış bulunmaktadır. Bu harbdan milletlerin, bahusus küçük milletlerin şimdiden alabilecekleri hayatî çok mühim dersler vardır. Bir millet nüfusca ne kadar az ve mesahaca ne kadar küçük ve mahdud olursa olsun heyûlâlar karşısında büsbütün âciz ve korkak olmasında artık bir

Alman - Rumen iktisadî görüşmeleri yeniden başladı

Bükreş 6 (A.A.) — Almanya ile Romanya arasındaki iktisadî müzakere, kabine buhranının hitamından sonra tekrar başlamıştır.

Alman heyeti reisi Doktor Clodius, matbuat mümessillerine beyanatta bulunarak iyi bir netice elde edileceğini ümit etmekte olduğunu söylemiş, ancak bir çok müşkülât bulunduğunu ve görüşmelerin henüz iptidai safhada olduğunu gizlememiştir.

Şimdiki halde Almanlar, evvelce elde edilmiş olan itilâfın ilk kısmından istifade ederek petrol, hububat ve bilhassa soya fasulyesi mübayaatını arttırmıştır. Macaristan tarikle Almanya her gün 5 tren sevkıyat yapılmaktadır. Almanlar, bu nakliyat için kendi vagonlarını kullanmaktadırlar.

sebebi yoktur. İstiklâl, hürriyet ve mevcudiyetini müdafaa azmeden millerler için bir takım rakamların mukayesesi hiç bir esas teşkil etmez. Bizzat biz Türkler, eğer 1918 de sırf rakamların mantikle hareket etmiş olsaydık şu anda bir köleden başka bir şey olamazdık. Evet 1918 de, mağlûb ve perişan olmuştuk. Para, silâh, cephane ve askerimiz dağılmış, üstelik memleket fesad ve tefrika içinde idi. Bu hal ile üç büyük devlete ve onların öncüsü Yunanistana yalnız başımıza nasıl mukavemet edebiliriz? Evet rakamlar diyordu ki mukavemet beyhudedir ve neticede istiklâl yoktur; esaret ve mandalar vardır.

Fakat Türkün selim aklı, sağlam karakteri rakamlara değil esasa baktı ve yalnız prensibe dayandı. Esas olan millî istiklâl, millî hürriyet ve millî şereftir. Bunlar olmadan yaşamak neye yarar? İşte bunun için, vatani kurtarmak için güç ve nisbetsiz bir mücadeleye girişildi ve muvaffak olundu. Finlerin bugün yaptıkları şey de budur. Vaktile biz Türkler Anadolu'da bir mucize yaratmış; ırkdaşlarımız ve kardeşlerimiz Finlerin de aynı mucizeyi Avrupanın şimalinde yaratmaları mümkün değildir.

H. E. Erkilet

Şehir Haberleri

İthalât maddelerinde fiat tereffüleri devam ediyor

Fiat yüksekliğinin ithalât zorluklarından ziyade spekülasyon yapılmasından ileri geldiği söyleniyor

Harb halinde bulunan memleketlerden mal gelmemesi ve bitaraf devletler gemilerinin serbest ve muntazam şekilde seyriyeleri yapamaması yüzünden bir kısım ithalât maddeleri üzerinde görülen fiat tereffüleri devam etmektedir.

Söylenişine göre; bir kısım ithalâtçı tacirler yukarıda sayılan sebepler yüzünden ithalâtçıktan vazgeçmiş, ellerinde aynı zamanda ihracat vesikası bulunanlar ihracat yapmağa başlamıştır.

Piyasada yapılan tahkikat neticesinde bilhassa başta inşaat malzemesi, kalay, demir, bakır, çinko, çivi, cam, kontrplak, çuval, fotoğraf ve klişe levazımı, eczayı tıbbiye bilûmum yünlü ve pamuklu menücaat ve buna mümasil birçok maddelerde yüzde 50, bazılarında da yüzde 70 nisbetinde fiatların yükselmiş olduğu görülmüştür.

Bu maddeler arasında üzerinde en ziyade ihtikâr yapılanlar kalay, çinko, çivi, cam ve kontrplaktır. İkinci derecede eczayı tıbbiye ve manifatura eşyası gelmektedir.

Bu maddelerde görülen yüksekliğin sebebini bir kısım alâkadarlar bazı tacirlerin spekülasyon yapmalarında aramaktadırlar.

Buna misal olarak bilhassa boya gösterilmektedir.

Dokumacıların iddiasına göre, boya işi yapan bir kısım firmalar hariçten boya gelmediğini fırsat bilerek fazla kazanmak kaygısıyla ambarları boya ile dolu olduğu halde, kalmamış gibi davranmakta ve fazla fiat teklif edildiğinde ancak pek az miktarda verilebileceğini alıcıya söylemektedirler. Dokumacılar, alâkadar makamlara müracaat etmeğe karar vermişlerdir.

İnşaat malzemesi fiatlarının yüksekliği de ehemmiyetli bir miktarı bulmuştur. Yalnız inşaat mevsimi geçmekte olduğundan, bu vaziyet mühim bir tesir yapmamaktadır. Ancak fiat yüksekliği devam ettiği takdirde ilkbaharda eski inşaat devam olamayacağı gibi, yeni inşaat da başlanamayacağı söylenmektedir.

Manifatura eşyası satan birinci ellerin piyasaya normal şekilde mal çıkarmadıkları görülmüştür. Birçok tüccarlar mühim miktarda mal mübayaasında buluncakların ihtiyacını karşılamaktan imtina etmektedirler.

Maamafih evvelki gün manifatura eşyası hakkında verilen kararlarla bu halin devam etmeyeceği ve ithalât imkânlarının temin edilerek büsbütün önüne geçileceği ümit edilmektedir.

Talebe ikraz sandığı kurulacak

Üniversite Talebe Birliğinin yeniden teşkil için hazırlanan esaslar Üniversite rektörlüğü tarafından Maarif Vekâletine bildirilmiştir. Vekâlet tarafından birliğin açılmasına müsaade edildiği takdirde, birlik önümüzdeki ay içinde faaliyete geçecektir.

Birlik faaliyete geçtikten sonra Üniversitenin muhtelif fakültelerinde okuyan talebe'lerin zaruri ihtiyaçlarını temin etmek maksadıyla bir talebe ikraz sandığı kurulacaktır.

Talebe ikraz sandığı evvelâ küçük miktarda işe başlayacak ve faaliyetini zamanla genişletecektir.

Talebe lokantası açılacak

Üniversite idaresi, Üniversitenin muhtelif fakültelerinde okuyan talebelerin unuz ve sıhhi yemek yiyebilmelerini temin için bir Üniversiteliler lokantası açmak üzere hazırlıklara başlamıştır. Üniversiteliler lokantası için eski Harbiye nezareti okantası olan mahal münasib görülmüştür. Lokanta gelecek hafta içinde açılacaktır.

Bina istinaf komisyonları

Belediye istatistik müdürü Tarıkla kaza kaymakamlarının reisiği altında bulunan ve Ticaret odası, Şehir Meclisi, maliye mümessillerinden mürekkep on dört bina istinaf komisyonları ay başından itibaren lâğvedilmiş olacaktır. Bunların yerine muvazzaf iki bina istinaf komisyonu kurulacaktır.

Komisyonlardan birine seksen lira aslı maaşla ve Şehir Meclisi azasından avukat Esat, diğerine Ankara vilâyet idare heyeti azasından Enver reis, yetmiş lira aslı maaşla belediye tahsil müdürü Cabir, eski maliye müfettişi Arif Hikmet aza intihab edilmişlerdir. Bina istinaf komisyonlarının kadroları hazırlanmış olduğundan, ay başından itibaren faaliyete geçebilmeleri için münasib bina aranmaktadır.

(Mahkeme haberlerimiz bugün 8 inci sayfamızdadır)

Öğretmen konferanslarına dün başlanıldı

Dünkü konferanslar dan bir intiba

İlk tedarisat öğretmenlerine, dünden itibaren mesleki bilgilerini arttırmak maksadıyla konferanslar verilmeğe başlanmıştır.

İlk olarak dün öğleden sonra İstanbul Erkek lisesinde ilk tedarisat müfettişi A. Rıza Akısan, Kadıköy 12 nci okulda ilk tedarisat müfettişi Avni Arıç, İstanbul kız lisesinde ilk tedarisat müfettişi Zeki Bayülgen tarafından pasif korunma mevzuu etrafında konferanslar verilmiştir. İstanbul lisesindeki konferansa Fatih

mintakasındaki ilk okullar öğretmenleri, kız lisesindeki konferansa, Eminönü, E-yüb, Bakırköy kazaları mintakasındaki ilk okul öğretmenleri, Kadıköy 12 nci okuldaki konferansa da, Kadıköy, Kartal, Üsküdar mintakasındaki ilk okullar öğretmenleri iştirak etmişlerdir.

Konferanslara her hafta devam olunacaktır. Önümüzdeki hafta içinde de Galatasaray lisesi ve Fındıklı 13 üncü okulda konferanslar verilecektir.

Şikâyetler

Memursuz ve binasız bir şimendifer istasyonu

Bir okuyucumuz yazıyor:

Sirkeci ile Kumkapı arasında oturan halka bir kolaylık olmak üzere Cankurtaran mahallesi önünde bir şimendifer durağı tesis edildi. Her ne kadar bu, bu civar halkı için faydalı bir şey ise de, durağın istasyon mahiyetinde olmaması ve trenlerin duruş ve hareketinin bir memur tarafından idare edilmesi yüzünden az zamanda burada üç kaza oldu.

Aynı sebepten dolayı hergün trene inip binenler büyük tehlikelere maruz bulunuyorlar.

9 uncu isletme müdürlüğünün bu durağa bir memur ikamesi suretile bu kazaların önüne geçilmesini temin etmesi ve bir bekleme salonu ve elektrik tesisatı yaparak halkın ihtiyacını karşılaması lâzımdır. Alâkadarların nazarı dikkatini celbetmenizi rica ederim.

9 ev soyan kurnaz bir hırsız yakalandı

Bir müddetten beri Sultanahmed, Lâleli ve Aksaray taraflarında birer gün ara ile bazı evlerin soyulduğu emniyet müdürlüğüne bildirilmiş ve az zamanda soyulan evlerin sayısı 9 a balığ olmuştur.

Hâdiseye el koyan emniyet müdürlüğü İsmail İsmail, hırsızlık vak'alarının cereyan ettiği yerlerde yaptıkları te'kiklerde faile aid el ve ayak izleri göremeyince, failin izini kaybetmek istiyen ve bu maksadla eldiven vesaire kullanan kurnaz sabıkalı hırsızlardan biri olduğunu an'lamışlardır.

Bu vaziyet karşısında muhtelif semtlerde tarassud faaliyeti artmış ve nihayet tanınmış gece hırsızlarından İsmail evvelki gece Aksarayda Namık Kemal caddesinde 37-39 sayılı eve abdesthane penceresinden girerken suçüstü yakalanmıştır.

Açık göz hırsız, zabitanın takibinden kaçmak maksadıyla girdiği evlerde iz bırakmamak için eline eldiven giymekte, ayaklarına da bez bağlamakta olduğunu itiraf etmiştir.

Bu suretle dokuz ev soyan İsmail suçlarını tamamen ikrar etmiş, çaldığı eşyaları sattığı yerlerden alınarak sahibelerine iade olunmuştur.

İsmail'e yataklık yaptığı tahkikat neticesinde taayyün eden İlyas hakkında da takibata başlanmıştır.

Askerlik işleri:

Askere çağırılanlar

Beyoğlu yerli askerlik şubesinden:
1 - 316:335 (dahil) doğumlu sağlam ve sakat islâm piyadelerden, her ne sebeble olursa olsun bugüne kadar askerliğini (muvazzaflık hizmetini) yapmamış olanlarla hava tebdilli olanlardan hava tebdilli müddeti dolup da henüz sevkedilmemiş olanların hüviyet cüzdanlarıyla derhal şubeye gelmeleri.
2 - Bunlardan hariçte bulunanların da buldukları yerin askerlik şubelerine müracaatları tekrar ilân olunur.

Yeni neşriyat

Maliye Mecmuası - Maliye Vekâleti tarafından neşredilmekte olan Maliye Mecmuasının 12 inci sayısı çıkmıştır.

ÖLÜM

Kasımpaşada Çürüklükte mülga Ayni Alibaba dergâhi Şeyhi denmekle maruf ve şerif âlimlerden Şeyh Mehmed Ensari vefat etmiştir. Namazı bugün Kasımpaşa Camii kebrinde kıldıktan sonra Zindanarkasındaki alle kabristanına defnedilecektir. Allah rahmet eylesin.

Eskişehirde Doktor Bürhan Konuray

Birinci sınıf Bevliye Mühassası Eskişehir İstasyon Caddesi Sağlık Yurdu sırasında No. 96

Kapalı zarf usulüyle eksiltme ilânı

Ankara Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Direktörlüğünden:

9/12/1939 Cumartesi günü saat 11 de Ankara mektepler muhasebeciliğinde toplanacak olan eksiltme komisyonunda 7240 lira muhammen bedelli muhtelif mobilyaları kapalı zarf usulüyle eksiltmesi yapılacaktır.

Eksiltme şartnamesi ve teferüatı Mektepler Muhasebeciliğine yatırılacak beş lira bedel mukabilinde Fakülte Hesab Memurluğundan alınır. Muvakkat teminat 543 lıradır. İsteklilerin teklif mektuplarını muvakkat teminat ve şartnamede yazılı vesikalarla birlikte aynı gün saat 10 a kadar makbuz mukabilinde Komisyona vermeleri.

«5981» «9662»

İstanbul P. T. T. Müdürlüğünden:

29/11/1939 Çarşamba saat 16 da B. postane binası birinci katta P. T. T. müdürlüğü odasında toplanacak alım satım komisyonunda müteahhid nam ve hesabına açık eksiltmesi yapılacak ilân edilmiş olan, mevstinde kesilmiş 7 metrelıklere 100 adet, 8 metrelıklere 200 adet, 9 metrelıklere 100 adet, 10 metrelıklere 100 adet ki cem'an 500 adet Üsküdar teslim ve 7 metrelıklere 10 adet Bakırköyde teslim ki cem'an 510 adet kestane telgraf direği için muayyen saatte toplanan komisyona herhangi bir talib müracaat etmediğinden eksiltmenin 10 gün müddetle uzatılmasına ve 13/12/1939 Çarşamba saat 15.30 da yapılmasına karar verilmiştir.

7 metrelıkların beherinin muhammen bedeli 450 kuruş, 8 metrelıkların 550 kuruş, 9 ve 10 metrelıkların 700 kuruş hepsinin 2995 lira, muvakkat teminat 224 lira 63 kuruş - tur.

İsteklilerin şartnamelerini görmek ve muvakkat teminatlarını yatırmak üzere çalışma günlerinde mezkûr müdürlük idari kalem levazım kısmına, eksiltme gün ve saatinde de muvakkat teminat makbuzu ve 939 senesinin muteber ticaret odası vesikasile birlikte komisyona müracaatları (10070)

Bugün Matinelerden itibaren yalnız **İPEK Sinemasında** EŞSİZ ve ZENGİN BİR PROGRAM 2 MUAZZAM FİLM BİRDEN
1 - Senin en büyük, en eğlenceli, en gülünç ve en komik **ŞAHESERİ TÜRKÇE SÖZLÜ**

LOREL - HARDİ HOVARDALIKTA

ve

2 - Meşhur Polis Hafiyesi

ŞARLI ŞAN CANILAR PEŞİNDE

Meraklı ve heyecanlı macera filmi
DİKKAT: Programın uzunluğuna mebnî seanslar: 2 - 4.15 - 6.30 ve 9 da
Sayın müşterilerimizin tam seans başlarında gelmeleri rica olunur.

YARIN MATİNELERDEN itibaren ÜÇ AHBAB ÇAVUŞLAR

Artistleri Maks Biraderlerin R. K. O. Film Şirketi hesabına 939 senesinde çevirdikleri yegâne büyük filmleri

PASTIRMACIYAN ve ŞÜREKÂSİ

Bugüne kadar yaptıkları filmlerin en güzeli en eğlenceli en neş'elidir. Baştan başa hareket, nükte ve kakkaha ile dolu Türkçe sözlü bu emsalsiz filmi

TAKSİM Sinemasında görünüz.

BU AKŞAM, DÜNYA SAADETE, İSTANBUL ZEVKE,

LÂLE Sineması

LÜKS ve İHTİŞAMA KAVUŞUYOR.

Her geçtiği yerde bir kakkaha tufanı koparan, her gösterildiği şehiri neş'eden yerinden sarsan

YAŞAMAK ZEVKTİR

Filmi güzel İRENNE DUNNE'un altın sesinden ateşini, kahramanlar kahramanı DUĞLAS FAİRBANK CUNYOR'un aşkından ilhamını alan bir san'at incisidir. Numaralı koltuklar çok az kalmıştır. Yerlerinizi

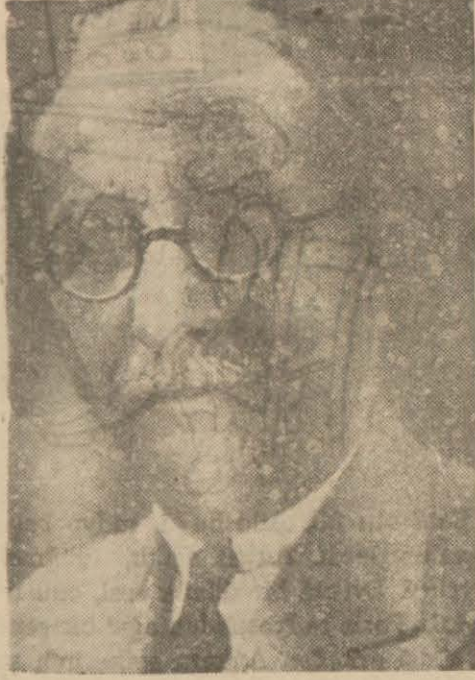
İlâveten METRO JURNAL Son dünya haberleri.

Maarife yapılan hücumlar haklı mıdır?

YAZAN

Kâzım Nami Duru

Kâzım Nami Duru

Günlük, haftalık gazeteler, mecmualar bir maarif meselesi tutturmuşlar, ha babam yürüyorlar. Ne oluyor? Sanırsınız ki bu memlekette maarif namına hiçbir şey yoktur; ne sistem, ne program, ne usul, ne de bilhassa istikrar. Ne kadar veki geldiye o kadar program, usul, kitab değişti. Maarife hücum edenler arasında, benim gibi saçını sakalını deşirmende ağartmayan, genç veya orta yaşlı öğretmenler var; maarif işlerinde ihtisas. Olmadığını söyleyenler de var; doktor da var; avukat ta var. Bana her türlü mesleki arkadaşlar sorarlar: «Kuzum Kâzım Nami, bizim zamanımızdaki mektepler, hocalar daha iyi değil miydi? Biz bugünkülerden daha iyi öğreniyor muyduk. Bugün o hocalar, o kitaplar, o talebeler var mı?» Onlara gülererek cevap veririm: «Hamdülün ki bugün dün değildir; dün hiç iken bugün varız. Bugünün bir orta mekteblisi dünün darülfünunlundan daha bilginidir bence».

Meşrutiyetin ilanından sonra idi; Meşhur «hacei evvel» Ahmed Mîtat Efendi merhum Selâniğe gelmişti. Olimpospalan önündeki sandalyalardan birinde oturuyordu. Hakikaten üstadımız olan bu zatı görmek, kendisine hürmetlerimi sunmak istedim. Konuşmağa başladık. «Söz döne dolaşa Darülfünuna iliştirdi. Hocamız, burada tarih müderrisi olduğuna, fakat gençlerin bilgisizliği karşısında rüşdiyede okutulmuş kadar bir tarih okutmağa mecbur kaldığını bana söyledi.

Evet, maarife hücum edenler arasında hemen hiç biri mutlakiyet devrinin maarifini methetmiyor; «o vakit bir sistem, bir program, bir usul, bir kitap vardı», demiyor. Bari meşrutiyetin ilanından sonra bunlar oldu mu? Olmadı dersem çok açık bir hakikati inkâr etmiş olurum. Emrullah Efendinin başarmak istediği sistem, 1913 de teyyid etti: Altı senelik ilk mektepler, üç senelik liva idadileri, on iki senelik sultaniler. Bu, Fransız sisteminin hemen aynı aynine taklidi idi. Meşrutiyet orijinal bir sistem kuramamıştı; çünkü üç rubu asır Fransız kültürüne yoğurulan adamlar, memleketi ancak bu sistemi olduğu gibi tatbik edebilirlerdi. Bu, onların kusuru değil, belki meşrutiyet idi.

Meşrutiyette, hiç olmazsa bir sistem istikrarı vücut bulmuştu; fakat halkın artan talebi önünde liva idadilerini, sultanileri artırmak zaruretinde kaldı. Meşrutiyette de, ister istemez, keyfiyet değil, kemmiyet kazandı.

Cümhuriyet, böyle bir maarif sistemiyle karşılaştı. Milliyetçi ve halkçı olan yeni Türk Cümhuriyeti, orijinal bir sistem yaratmak lüzumunu anladı. 1927 de (tek mekteb - école unique) şeklinde bir maarif sistemi kurdu. Bunu iddia edildiği gibi, Amerikalılardan almadı; çünkü ilk tahsili beş, orta tahsili altı yıllık bir sistem hiçbir memlekette yoktu. Cümhuriyet bu sisteme, bugüne kadar süren bir istikrar verdi. Liseler müstesna olmak üzere, ders programlarını pedagoji ilminin on son mütalalarına göre tertib etti. Programlara, memleketin muhtelif muntakalarına göre tatbik edilebilecek bir yumuşaklık verdi. Bu programlara göre kitaplar yazıldı veya adapte ettirdi. İlk mektep, orta mektep hocalarını yeni programa ve yeni tarza adapte ettirmek için bir kaç yıl, birbirini ardısıra, kurslar açtı.

Bütün bu hakikatler nasıl inkâr edilebilir? Bazi meş'us arkadaşlar, maarif bütçesi dolayısıyla keyfiyetten bahsettilerse, bu Cümhuriyet maarifinde istikrar olmadığını, programların ihtiyaca uymadığını, kitapların kıymetten düşük olduğunu mu isbat eder? Bir edebiyat kitabı, beş yıl okutulduğu halde içindeki yahş hatıralar görülmemiştir. Bir muallim, kendi kitabını okutup bu kitabı okutmamış olmakla öğrenmesi, onun çok dar mek ki o, talebesine, kendi kitabından başka bir kitab okutmuyor ve onlara dersine müteallik bir bibliyografi vermiyor. Halbuki öğretmenin tedris usulünde başlıca iş bibliyografi vermektir; hele zengin bir bibliyografimiz olmadığı için muallim,

elde mevcut kitapların hepsini gözden geçirmele, talebesine tavsiye etmeliydi.

Bugünün mektep kitaplarında eksiklikler, yanlışlıklar bulunabilir; eskiden bunların daha fahişleri vardı ya. Neye o kitapları okutanlar, görmüş ve üzerinde durmuş olmaları lazım gelen eksiklikleri, yanlışlıkları haber vermeyiş. Ben, bunları görüp sahiplerine veya âmirlerine bildiren öğretmenler de tanıyorum; kitapların bu ihbarlara göre tashih edildiklerini de biliyorum. Herkes bunu yapmadıysa ve eksik, yanlış kitab kaldıysa, kabahat yazanın veya bastırmanın mıdır, yoksa o kitabı okutan, belki de o yanlışları talebesinin önünde gûya tashih edip te göğüs kabartan veya yalnız kendi kitabını, sanki her türlü eksiklikten, yanlışlıktan pakmış gibi okutmakla böbürlenmiş muallimlerin midir?

Keyfiyet ve kemmiyet, dile kolay gelen bir iddiadır. Halkın mektep talebi önünde Maarif Vekâleti şaşırmış bir halindedir. Bir gün Hasan Âlinin yanında idim; bir meş'us arkadaş gördüm ki filân kaza merkezinde bir orta mektep açılması için ısrar ediyordu. Bu merkez, 250 bin nüfuslu bir muntakanın ortasında idi; amma ilk mektepleri, her yıl ancak 27 mezun veriyordu!

Falan yerde orta mektep açılması için böyle tek tek meş'uslar değil, bütün bir intihab dairesi meş'usları birden Vekâlete müracaat ederler; hattâ Cümhuriyet Halk Partisinin kaza ve vilâyet kongreleri bu yolda kararlar alırlar.

Evet, ilk ve orta mekteplerin hemen hepsinde, bir sınıftaki talebe sayısı 60, 70, hattâ 80 i buluyor; çifte tedrisat yapıldığı halde bile sınıflar çok kalabalık olmaktan kurtulamıyor. Pek az mektebe elverişli bina var. İşte benim intihab dairesinde daha dün ziyaret ettiğim Akhisar orta mektebi: Bina, nasılsa bir nimet olarak elde edilmiş binadır; sınıflarda talebenin miktarı altmıştan fazladır. İşte Turgudlu orta mektebi: Birbirine yakın dört evde açılmıştır; burada da sınıflar kalabalıktır. Bu iki kaza merkezi, birçok vilâyet merkezlerinden büyük ve işlektir. Buralarda orta mektep açılmasını mı?

KİM, NE ZAMAN, NASIL?

Bu resim, bir beden terbiyesi mektebinin önünde alınmıştır. Mektep müdürünün talebesi arasında göstermektedir. Fakat mektep müdürü kimdir, resim ne zaman, nasıl alınmıştır? Hafızanızı yoklayın, bulamazsanız 8 inci sayfamıza bakın!

«Bina yoksa açılmasın» diyemezsiniz; hükümet halkın ısrarlı isteklerini tatmin etmek mecburiyetindedir. Bu mecburiyeti keyfiyet adına nasıl kaldırırız? Yukarıda bahsettiğim iki mektebi derslerinde, teneffüslerinde ve mütalealarında gördüm. Genç müdürlerinin, çalışkan muallimlerinin gayretlerini takdir ettim. En kalabalık sınıflarda bile iyi öğretmenlerin ısrarlı muvaffak olduklarını gözlemlerim gördüm.

Yirmi beş, otuz ta'ebelik sınıflar elbette gerçekleştirmek istediğimiz idealdir; fakat bilhassa mali sebeplerden dolayı bu gerçekleştirme çok ağır oluyor. Bunları görmemek, bu hakikatlerden teğafül etmek neye hamedilmeli?

Binaenaleyh sistem istikrarı var, programlar kusursuz, kitab'ar kararlı. Bu meydana bina, muallim, ders levazımı, yardımcı kitap eksiklikleri var. Bunların izalesine çalışılmıyor mu diyeceksiniz? Haksızsınız. Beğenmediğiniz şûra, bunlar için birçok şeyler söyledi, birçok kararlar aldı; fakat bunların bugünden yarına yerlerine getirilmeleri kolay değildir.

Bir de disiplin meselesinden bahsediyorlar. Askerler, bunu iyi anlarlar; günkü eskiden buna «zaptı rapı» derler ve manasını bilirlerdi. Ben çocukluğumu ve gençliğimi askerlikte geçirdiğim için bunu pek iyi anlarım. Bugün disiplinden bahsedilenler, elbette bunu kasdetmiyorlar. Onların disiplinden maksadları nedir acaba? Bunun hiçbir yazıda - eskilerin tâbirince - «efradını cami, ağyarını mâni» tarifini görmedim. Bence kâinatın nizamı kevnî bir disiplin olduğu gibi içtimai nizam da bir disiplindir. Talimatnamelerde disiplin cezalarının gösterildiğini, fakat tatbik edilmediğini söylüyorlar. Gene bence disiplin ceza vermek ve çocukları, en sonunda mektebden taretmek değildir. Disiplin mektep gibi hiyerarşize olmuş bir camianın kendiliğinden, zaruretin den doğar. Bu, vardır. Buna aykırı hareketler olmasaydı, cezalar tayin edilmezdi. Şu halde ne isteniyor. İstenen şeyin vuzuhla ifadesi lâzımdır; yoksa uluorta söz söylemek ya demagoji yapmaktır, yahud... Kâzım Nami Duru

Bir marangoz fabrikasında yangın çıktı

Dün akşam geç vakit Cerrahpaşada Cevada aid marangoz fabrikasında yangın çıkmış ise de, itfaiyenin vaktinde müdahalesiyle söndürülmüştür.

Yangın elektrik ceryanının kesilmesi dolayısıyla yakılan mumun cilâ tenekesine düşerek birdenbire parlamasından çıkmıştır.

Altı eroin kaçakçısı yakalandı

Emniyet Müdürlüğü memurları dün şehrin muhtelif semtlerinde yaptıkları tarassud ve takip sonunda 6 eroin kaçakçısı yakalamağa muvaffak olmuşlardır.

Osman, Cafer, Necib Bekir namı diğer Reşad, Hilmet ve Hüseyin adındaki kaçakçılar suçlarını itiraf ettiklerinden, Asliye beşinci ceza mahkemesine teslim edilmişlerdir.

Hâdiseler Karşısında

Manifatura ucuzluyor mu?

Manifatura tüccarları toplanmışlar, bir kısım manifatura fiatlarında yüzde yirmi tenzilât yapılmamasına karar vermişler.

Toplanışın ve bu kararı veren tüccarların hüsnüniyetleri ve kararlarındaki samimiyetleri memnûn edim, fakat zihnimizi kurcalayan bir şey var: Her şeyin iyisi bulunduğu gibi tüccarın da munsifi, insafsızlığı bulunabilir. İnsafsız, munsifi nisbetle yüzde beş de olsa gene hayli yekûna baliğ olur. Bu yüzde beş, acaba kararın tatbikinde kendi menfaatlerine hareketlerde bulunmuş yacaklar mıdır?

Meselâ içlerinden biri, mağazasında ki müstahdemini toplayıp, kararı onlara şu tarzda bildirebilir:

«Çocuklar karar verdik, bugünden itibaren manifatura fiatlarında yüzde yirmi tenzilât yapacağız. Derhal işe başlayın, etiket fiatlarını yüzde elli artıracaksınız. Mağazaya bir müşteri gelir, manifatura alacak olursa, bedelini yeni fiat üzerinden hesaplar, ve yüzde yirmisini tenzil edersiniz. Anlaşıldı mı?»

Meselâ içlerinden bir başkası yüzde yirmi tenzilâtı, münhasıran mağazasında bulunan çürük, modası geçmiş manifaturanın fiatlarında yapar. Gelen müşterisi:

— Hani manifatura fiatlarında yüzde yirmi tenzilât vardı?

Dediği zaman:

— Evet efendim. Yüzde yirmi tenzilât vardır. Hattâ ben sizin güzel hatırlarınız için yüzde otuz da yaparım.

Cevabını verdikten sonra, müşterinin önüne, bu çürük, modası geçmiş manifoldları dökebilir.

Meselâ daha bir başkası da daha başka türlü hareket edebilir:

— Hani manifatura fiatlarında yüzde yirmi tenzilât vardı?

Diyenin yüzüne hayretle bakar:

— Manifatura fiatlarında yüzde yirmi tenzilât mı vardı? Ne gezer! Siz, yüzde kırk zam olmadığınız şükredin.

— Canım, gazeteler yazdı, tüccarlar toplanıp karar vermişler.

— Hayır efendim, eğer böyle bir şey olmuş olsaydı, biz de bildirdik, biz de tüccarız.

— Peki amma gazeteler yazdı...

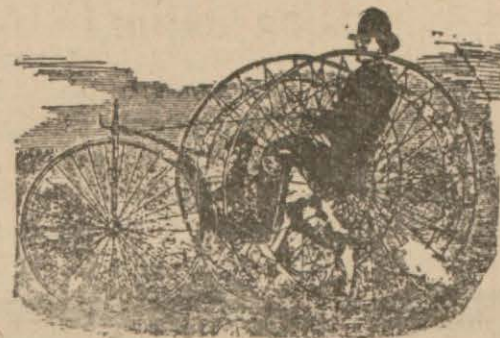
— Siz gazetelerin yazdığına ne bakarsınız!

Eğer bunlar olmayacaksa, manifoldların manifatura fiatlarında yüzde yirmi tenzilât yapmaya karar vermeleri çok iyi ve çok hayırlı bir hareket tir.

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz?

1876 da yapılan bir bisiklet

1876 senesinde yapılan bu üç tekerlekli bisikletin iki arka tekerleği çift çemberli olarak yapılmıştı. Çemberler arasında çubuklar konulmuştu. Bu çubukların üzerine bırakılmış köpekler ilerledikçe bisiklet te yürürdü.

Çek imza makinesi

Amerikada her şeyin bedeli çekle ödenir. Kasabdan alınan eti, bakkaldan alınan öteberi için bile çek verirler. Bir kimsenin bir haftada çekler üzerine atacağı imza o kadar fazladır ki, bunun için çek imza makinesini icad etmişlerdir. Ve çek verecekler ceblerinde evvelce makineyle imzalanmış çeklerinden istifade ederler.

Elektrikli ceb treni

Bir İngiliz mühendisi uzun çalışmalarından sonra elektrikli bir «ceb treni» yapmaya muvaffak olmuştur. Burada «ceb» kelimesi, mecazi mânada kullanılmış değildir. Tren bir sigara kutusuna girecek kadar küçük tür. Gerek lokomotifte, gerek vagonlarda büyük trenlerde bulunan her şey mevcuttur. Lokomotifin en yüksek kısmı on üç milimetredir. Lokomotifte tam tertibatlı birer elektrik motoru vardır. Vagonların sayısı üçtür. Mühendis bu treni tam iki senede yapmıştır.

Vaşington kimin malı?

Amerika payitahtı olan Vaşington, Amerika parlamentosuna dahil kırk sekiz devletin de arazilerinden harictedir. Parlamenteoya dahil hükümetler arasında bir müsavatsızlık ihdas edilmemesi için bunu yapmışlardır.

GÖNÜLİSLERİ

Gene bir yaş Farkı meselesi

Bir genç kız, Bayan «F. S.» beni tekrar bu mevzua döndürdü, yazdığı mektubda diyor ki:

— Talibim benden iki yaş küçük bir genç. Kadınların erkeklerden çabuk yıprandıklarını, çöktüklerini düşünürken red cevabı vermek istiyordum. Fakat onun yanında büyük görünmediğimi sandığıma da hatırdan çıkarmak kabil değil. Sonra başkaları onun benden küçük olduğunu bilmiyorlar. Boyum orta, tipim minyon, sıhhat bakımından kendimi hiç ihmal etmiyorum...»

Esas kaide malûm:

— Kadın erkekten daha birkaç yaş küçük, hiç değilse yaşça ona müsavi olmalıdır. Fakat mazeret halinde bu kaidenin dışına çıkılmaz mı, hele kız erkekten ancak bir iki yaş büyük oluncu bu kaide unutulamaz mı? Bunu başka bir meseledir.

Bir aile tanırım, kadın kocasından dört yaş büyüktür, fakat teşekkülâtı

ve geçirdiği hayatın tarzı kendisine kocasından hiç değilse beş yaş küçük görünmek imkânını vermiştir. Bunun aksini kimse bilmez, bu bakımdan ortada dedikodu da yoktur ve aile tamamen mes'uddur.

Okuyucum kendisinin genç görünmediğinden, genç görünmeye devam edeceğinden emin görünüyör, bu, iyi bir noktadır, erkekle arasındaki yaş farkını kimsenin bilmediğini söylüyor, bu daha iyi bir noktadır, fakat kâfi değildir, hakikati delikanlının da bilmesi ve hüviyet cüzdanının da saklanmış olması lâzımdır. Aksi takdirde günün birinde meydana çıkabilir ve tehlikeli olabilir.

Bu satırlarla okuyucuma bir düşünme zemini açtıktan sonra kendisine biraz da ferahlık vermek isterim:

Kadın erkekten çabuk yıprandığı, çabuk çöktüğü iddiası son 25 sene evveline gelinceye kadar bir hakikati bugün bile bazı köylerde gene hakikate yakın sanılır, fakat şehirlerde, hele müreffeh aileler arasında böyle değildir. Etrafınıza bakınız, tetkik mevzuunu iyi seçerseniz görürsünüz.

TEYZE

Baltık denizi etrafında yapılan mücadelelerin tarihine bir bakış

Yazan: Hasan Âli Ediz

Bugünkü Sovyet-Finlandiya ihtilâ - fının mahiyetini daha iyi anlayabil - memiz için, İskandinavya yarım atası - nın ekonomik ve stratejik vaziyetini kısaca gözden geçirelim.

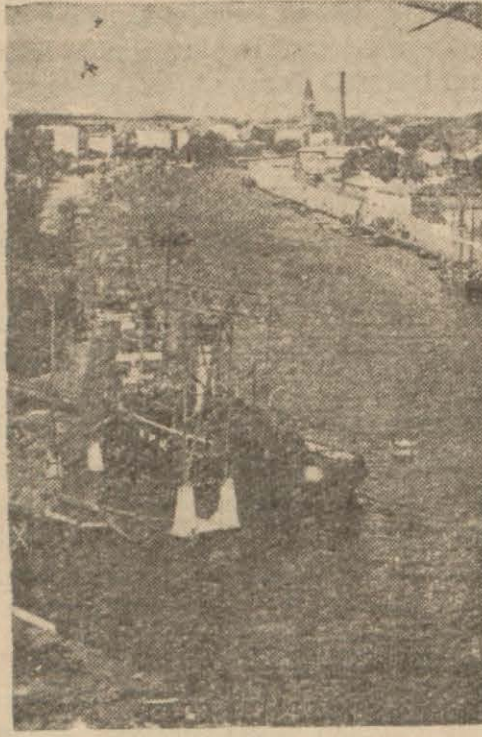
İskandinavya yarımadası, değil şim - di, fakat 1914-1918 dünya harbi zama - nındanberi Avrupa müvazenesinde, e - konomik ve stratejik bakımdan, mü - him roller oynayabileceğini ispat et - mişti. Almanya, daha 1914-1918 dün - ya harbi başlar başlamaz, Danimarka - yı, denize mayınler dökmek suretile Şimal denizinden Baltık denizine gi - den yolu kapamaya icbar etmiş, İsveç gidecek ticaret gemileri için çok dar bir geçid bırakmıştı.

Almanya bu suretle 1914 harbinin devamınca, kendi donanmasının Çarlık donanmasına olan tefevvukundan istifade ederek, Baltık denizinde kendisi - ne serbesti temin etmiş ve bu sayede, İskandinavya devletlerinden, kendi en - düstrisine yarıyacak iptidai maddeler teminine muvaffak olmuştu. Almanya, ancak harbin sonlarına doğru İskandi - navya pazarını elinden bırakmaya me - cbur olmuştu. Harbin sonlarına doğru İngiltere ve Amerika devletleri, Al - manyaya iptidai madde vermekte de - vam ettikleri takdirde ellerindeki ge - mileri zaptetmekle tehdit edince, İs - kandinavya devletleri Almanyaya yaptıkları ekonomik yardımı kesmeye me - cbur oldular.

1914-1918 dünya harbinden sonra İskandinavya devletlerinin ekonomisi, mutlak olarak İngiliz ekonomisinin nü - fuzu altına girdi. İngilterenin İskandi - navya ile olan geniş ticarî münasebatı, bilhassa, İskandinavya devletlerinin «Sterlin bloku»na dahil olmaları üze - rine, büsbütün genişledi.

İngilterenin 1918 yılına takib eden devirde İskandinavya devletleriyle olan bu sıkı fıkı ekonomik münasebatı, her şeyden önce gelecek bir harbe İskan - dinavya devletlerinin ekonomik bakı - mından oynayacakları mühim rolü nazarı itibara almak mecburiyetinden ileri gelmişti.

Fakat İngilterenin İskandinavya dev - letleriyle olan bu ekonomik rabıtası, çok geçmeden İngiliz dominyonlarının ve müstemlekelerinin itirazlarını mu - cib olmaya başladı. Çünkü İngilterenin İskandinavya devletlerinden satın al - dığı iptidai maddelerin birçoğu, İngiliz

Finlandiya limanlarından biri

dominyonlarının da ihrac ettikleri mad - delerdi. Halbuki İngiltere birçok muka - velerle, her şeyden önce kendi dōmin - yonlarının ve müstemlekelerinin ihrac - tını satın almak mecburiyeti altına girmişti. Çünkü Avusturya ve Yeni Zelanda'nın ihrac ettiği et, yağ, yumur - ta, gibi maddelerin başlıca alıcısı İn - giltere olduğu için, bu gibi maddeleri ihrac eden Danimarka onların tabii bir rakibi haline gelmiş oluyordu. Diğer taraftan buna benzer bir vaziyet Ka - nadanın kereste ve kâğıtları için de varıdı. Çünkü İngiltere Finlandiya ve İsveçin kereste ve kâğıtlarını satın almaya başlayınca, Kanadanın kereste ve kâğıtları müşterisiz kalmış oluyor - du.

Bütün bu maddeleri dışarıdan tedar - ik etmek mecburiyetinde olan Almanya, İngilterenin bu müşkül dakikaları - nı istismar etmeği ihmal etmedi. Der - hal hummalı bir faaliyete girişerek İs - kandinavya pazarındaki ekonomik va - ziyetini takviyeye koyuldu. Faşizm ikt - idara geldiğindenberi, Almanyanın dış - ticareti bir hayli azalmasına rağmen, İskandinavya devletleriyle olan ekono - mik münasebetleri bundan zerre kadar zarar görmedi. Hattâ aksine, Almany - nın İskandinavya devletleriyle vâki alış - verişinde eskisine nazaran bir hayli arttı. Bu vaziyette, gene müstakbel bir harbe İskandinavya devletlerinin Al - manya ekonomisinde oynayacakları ro -

lün hesaba katılmasından ileri geli - yordu.

İngiltere ticaret nezaretinin neşretti - ği istatistiklere nazaran 1933 yılında Almanya, bütün İsveç ihracatının an - cak % 10,7 sini çektiği halde bu mik - tar 1936 senesinde %14,2 ye kadar yükselmiştir. Aynı vaziyeti Danimarka ticaretinde de görüyoruz. 1933 yılında Almanya bütün Danimarka ihracatının % 13,3 ünü çektiği halde 1936 da % 21 ini çekmeye başlamıştı. Halbuki buna karşılık İngilterenin hissesi, % 67,1 den % 53,7 ye düşmüştü.

1936 yılından itibaren Almanların, İskandinavya devletlerinin ekonomi - sindeki nüfuzları mütemadiyen arttı. Tedricen Alman sermayesi Norveç, İs - veç, Finlandiyanın ağır sanayiine kol at - maya başladı. İsveçteki maden ocakları, Norveçin bakır ve nikelleri, Finlandi - yanın kerestesi Alman parasile bir hay - li canlandı.

Finlandiyada, tanınmış Alman firma - larından Waidhof, Vuoksi nehri bo - vunca senelik istihsalâtı 100 bin tonu bulan muazzam bir «elliloz» fabrikası kurdu.

Yeni dünya harbinin arifesinde vaziyet bu merkezde idi. Almanya - Fransa-İngiltere arasındaki muharebe - başlağındanberi İskandinavya dev - letlerinin gerek ekonomik gerekse strate - jik bakımdan olan ehemmiyetleri büsbütün arttı. Buşün gerek Almanya, gerekse İngiltere İskandinavya pazar - larını kendilerine inhisar ettirmek için ellerindeki bütün gayretleri sarfetmek - ten geri durmuyorlar...

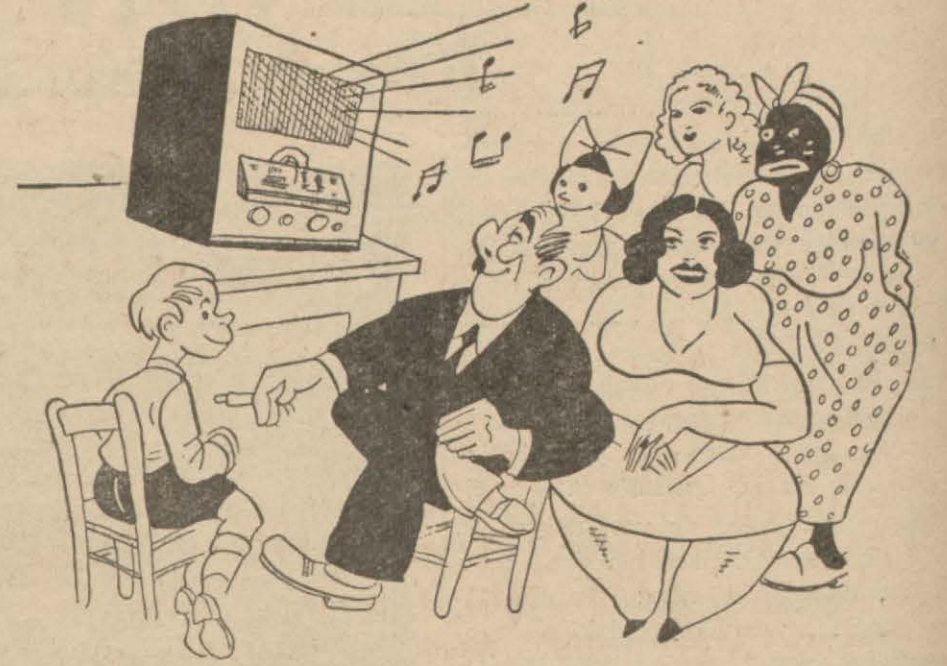
İskandinavya üzerinde bir nüfuz te - sis etmek için Baltık denizine sahib - olmak, Baltığın «Cebelütarrık» vazi - yetinde olan Aland adalarını elde bul - undurmak lâzımdır. Bunun içindir ki, bu harbe takaddüm eden zamanlarda gerek Aland adaları üzerinde bir hâki - miyet kurmak, gerekse Baltığın cenub kısmını kontrol altında bulundurma - ya yarayan, Estonya, Litvanya, Letonya sahillerinde yerleşmek için İngiltere ile Almanya arasında şiddetli mücade - leler cereyan etmiş, ve bu mücadele - ler, İngiltere ile Almanya arasında 1935 yılında akdedilen deniz anlaşma - sına müncer olmuştu.

1914-1918 dünya harbinin verdiği derslere nazaran, İskandinavya varım - (Devamı 11 inci sayfada)

MİZAH

Radyo dinlerken

Yazan: İsmet Hulûsi

Saat altı idi. Aile ha'kı, radyo başma - toplandı. Anten açıldı, düğmeler ge - vrildi. Evvelâ bir düdük sesi, onu mü - teakıb, Paris radyosundan ağır bir sen - foni, daha arkadan Ankara şpikerinin söz - leri işitildi:

— Burası Ankara radyosu.
Evin hanımı evin bayına döndü:
— Ankara, dedi de aklıma geldi. Kar - şıki apartmanın üçüncü katına taşın - lar Ankaradan gelmişler.

Kapının önündeki hizmetçi elini şaka - ğına götürdü:
— Affedersiniz hanımefendi, şimdi bu - rası sözünü iştirince hatırladım. Siz bu - rasının örümceklerini al demiştiniz. Mut - fakta yağım yanacak diye korkudan un - tuvermiştim.

Evin beyi, radyoya baktı:
— Adam radyo derken aklıma geliyor, bizim radyonun da lâmbaları eskidi, de - ğiştirmek fena olmayacak.

Şpiker devam ediyordu:
— Sayın dinleyiciler...
Evin hanımı, hizmetçiye döndü:
— Dün misafirler gittikten sonra çatal bıçak takımlarını saydın mı?

Hizmetçi cevap verdi:
— Saydım hanımefendi, iki takım ek - sik...

Evin küçük hanımı:
— İşte, dedi, şimdi dinleyiciler sözün - den işi anlamdım. Muhakkak Sühalar gö - türmüşlerdir. Hiç konuşmuyorlar, din - liyorlar gibi tavırlar alıyorlardı. Sebabi malûm, akilları hep bizim çatal bıçak ta - kımlarında olduğu için, iki lâfı bir araya getirip söyliyemiyorlardı ki!...

Şpiker sözünün arkasını getirdi:
— Şimdi Anadolu ajansının son haber - lerini vereceğiz.

Evin minimini çocuğu, evin hanımının eteğini tuttu:
— Anne ben şimdi uyumuyacağım.

Evin beyi gerindi:
— Ah Anadolu ne güzel yerdir.
Evin küçük hanımı hiçbir şey söyle - medi. Çünkü o son sevgilisinden aldığı

son mektuba nasıl bir cevap vereceğini düşünüyordu.

Şpiker sesini yükseltti:
— Son Fransız tebliğine göre.
Evin hanımı, kocasına döndü:
— Son Fransız modellerini gördün mü fevkalâde şapkalar var.

Gene şpiker:
— İngilizlerin...
Evin beyi ayağa kalktı
— Şu pantolonun haline bakın, bir de - fa giyince dizi çıkıyor; halbuki halis İn - giliz diye sattılar.

Gene Şpiker
— Hindistanın yerli halkı...
Evin hanımı kocasının pantolonuna bakmıştı:

— Sen daha alırken; bu yerlidir dikkat et, demedim mi?

Radyoda ajans haberleri bitmişti, şpi - ker alaturka faslın başlayacağını haber verdi:

— İlk şarkı Leylâm.
Evin hanımı kıpkırmızı oldu, evin be - yi suratını astı:

— Gene Leylâ; her şarkı Leylâ üzeri - ne!

Evin hanımı yavaş sesle cevap verdi:
— Canım benden başka Leylâ, yok de - ğil ya!

Evin beyi sigarasını tablada asabi bir hareketle söndürdü:

— Olabilir amma, bu apartmana gel - meden evvel oturduğumuz apartmanın başka katında Leylâ yoktu. Karşı apa - rtmanda oturan züppe ikide bir pençe - reye çıkar Leylâ şarkısını söylledi. Aş - turma ağzını, söyliyeciğim çoktur.

Şarkı değişmişti:
— «Adaların ıssız tenha yolları» şarkı - sını çalacağız.

Evin hanımı başını iki tarafa salladı:
— Buna ne buyurursunuz beyefendi.

Hani Âşklar Yolunda bir şıfıntı ile kol - kola görüldüğünü unuttun galiba!
Şarkının ikinci mısraı okunuyordu:
«Boynuma dolandı o yârin kolları.»
(Devamı 11 inci sayfada)

— Ne münasebet bay direktör; nerede bizde o talih?
— O halde sualinin hikmetinden sual olunur...

— Bir roman yazmak istiyorum. Ro - manda züğürt bir muallime zengin bir kızı isteyeceğim. Verdireyim mi, verdir - miyeyim mi?
— Ben bu izahı pek yutamadım amma kâfi bulmağa da mecburum. İnsana zorla daha fazla sorulmaz ki... o halde cevap ve - reyim.

— Lütfedersiniz.
— Kızı muallime verir...
— Aradaki büyük servet farkı?
— Onu hesap ediyorsun da seviye farkı - nı ne diye nazarı dikkate almıyorsun? Birinin servetini diğerinin cemiyetteki mevki ve rolü karşılar; takas olur

— Af buyurunuz bay direktör; ben bu takası zayıf buldum.
Bay direktör ciddileşti:
— Öyleyse; dedi, sana bir konferans vermek icab ediyor:
Oğlum!

Cemiyet dediğin şey, güdülen bir in - san kalabalığıdır. Eskiden bu kalabalığı padişahlar, krallar, sultanlar, müstebid - ler geçirdiler. Şimdi kalabalık, arasın - dan seçtiği insanlar vasıtasile, kendi ken - disini güdüyor.

Kalabalığın sathı, girintiler ve çıkıntılarla doludur. Bu küçük girinti ve çıkıntılar, kalabalığı teşkil eden ferde -

«Son Posta»nın tefrihası: 23

BEN ÖLDÜRMEDİM

Yazan: Zeynel Besim Sun

rin idrak kabiliyetlerine göre bir kıymet ifade ederler. En çukur girintiye nazaran biraz yüksekçe olanların teşkil ettikleri tümsekçiklerin çokluğu cemiyetin ileri - liğini gösterir; azlığı da geriliğini...

Fakat dikkat edersen görürsün ki sa - tihtaki en yüksek tümsekçikleri de aşı - ğıda bırakarak yer, yer sütnlaşmış mah - dud varlıklar mevcuttur. Kendi arala - rında gene nisbeti irtifa farkı arzeden bu varlıklar, artık kalabalık sathının çok üstündedirler. Cemiyet dediğimiz insan kalabalığı bu gibi sivrilmişlere «muhar - rir, muallim, ressam, artist, doktor, mi - mar, avukat, mühendis, asker» gibi isim - ler takmıştır.

Kalabalığın girintili, çıkıntılı sathına, kuşbakışı, biraz daha alâka ile dikkat e - sersen ferdlerden büyük bir kısmını çivi gibi ince ve sivri, pek mahdud bir kısmı - nı da yayık ve yuvarlak görürsün. İşte o çivi gibi ince ve sivri olan ekseriyet fa -

kirler ve orta hallilerdir. Yayık ve yu - varlak görünen zenginler, diğerlerinden daha fazla yer kaplamışlar; fakat sath - tın yukarıya çıkmamışlardır.

Dün, bu kalabalık; muharrir «serse - ri», muallime «hoca parçası», ressama «maskara», artiste «palyaço» diyordu. Bugünün ileri cemiyetleri bu kıymetlere lâyık oldukları ehemmiyeti vermişlerdir. Senin zengin dediğin yayık ve yuvarlak adam; sana bakabilmek, seni görebilmek için en ince çivi gibisile beraber başını ensesine dayayarak gerdanını gerdire; gerdire gözlerini havaya dikmeğe me - cburdur.

Cemiyet, arpa tar'ası değildir; tek se - viye arz etmez ki çok toprak kaphyan ne - beta daha fazla kıymet vermek mantıklı ve mümkün olsun.

Şimdi senin romana gelelim. İstitraden söyleyeyim: Ben bu dolmayı yutmak şö - le dursun, ağzama bile almıyorum ha...

neyse... sana cevaben «kızı verdirin» der - ken düşünmeden söz söylemiş değilim.

Evvelâ onun serveti vardır amma sev - yesi, çukur veya tümsek, sathihtadır. Ya - nız sivri yerine yayvan görünüyor. Zü - ğürd öğretmen onu bağrına basabilmek için sathihtan çekip çıkararak bulunduğu seviyeye yükseltecektir. Servet bir kıym - et ifade eder de bu bir kıymet ifade et - mez mi?

Kültür direktörünün yanından ayrıl - dığım zaman adetâ ümide düşmüştüm. Kendi kendime muhakkak cinnet izafe edişimin sebebi de işte bu ümididir.

Acaba?...

★

Dün akşam kültür direktörü beni ça - ğırdı. Her zamanki gibi güller yüzle kar - şılanmadım. Ben içeriye girdiğim zaman mekteb direktörle konuşuyorlardı; lâf - larını yarıda bıraktılar.

Bay direktör havaî birkaç sözden son - ra bana teveccüh etti:

— Oğlum Haşmet! Bayan Ferhunde ile aranızda bir münasebet, bir gelip geç - miş; ne bileyim gençlik bu; bir alâka var mıdır?

Beynimden yıldırımla vurulmuşa dön - düm.

— Bu sual neden icab etti bay direk - tör?

— Kültür direktörü olmam itibarile sormak hakkımdır sanırım...

— Şüphesiz; fakat sualin mucib sebe - bini öğrenmek te benim hakkımdır.

— İzah edeyim: Bayan Ferhunde mek - teb direktörüne, hususî şekilde, müraca - at ederek senin kendisinin kadınlık muk - kadesatile eğlendiğini söylemiş. (Mek - teb direktörüne hitaben) neler dedi, an - lat Haşmete...

Mekteb direktörü gözlüklerini düzelt - tikten sonra bana teveccüh etti:

— Kendisini «kadınlık mukaddesata» - nın tavzihine davet ettim; «bir genç ki - min mes'ud hayali ne olabilir» cevabı - nı verdi. Öyle anladım ki siz, bidayeten kendisine izdivaç vâdetmiş; sonradan bu fikrinizi değiştirmiş olacaksınız.

Güldüm.

(Arkası var)

Matbuat Hatıraları

Hem en acı, hem de en güzel olan hatıram

ANLATAN Ebüzziyazade Velid

Mudanya mütarekesini anlatılan İsmet İnönü ve İtilâf devlet'eri mümessilleri

Hemen her devri birçok garib, karışık ve dağdağlı mace-ralarla geçmiş olan gazetecilik hayatında en güzel ve en acı hatıraların hangileri olduğunu ne yalan söyleyeyim, tertib ve tasnife imkân bulamıyorum. Gazeteciğin iyi günleri de, çok acı, dağdağlı ve korkulu günleri de o kadar çoktur, ki saymağa da, yazmağa da pek takatim yoktur.

Maamafih bunlardan aynı hâdisenin için de, hem acılı, hem de güzelliği cemetmiş olan bir tanesini hikâyeye edeyim.

Hem en acı ve hem en güzel hatıra

İşgal kuvvetleri zabıtasının bir gece tüfek, rovelver ve hattâ balta ile Bakırköyündeki evimi basarak beni, ölüme döşeginde olan vaidemin başı ucundan, işitilmemiş cebir ve şiddetle yakalayarak gönderdiği Maltadan, avdetten sonra Tevhidi Efkarı, gene işgal sansürüne rağmen çıkarılmışım. Doğrudan doğruya İstiklâl Harbinin zadesi olan ve o harbe İstanbul cephesinin başlıca vazifedarı bulunan Tevhidi Efkarı, düşmanla cidal ede ede nesrettikleri günlerde o şanlı İzmir zaferini kazandı ve onun neticesi olarak Mudanya mütarekesinin akti takarrür etti. Bu yıldırım gibi zafer İstanbuldaki müttefik kuvvetleri çok şaşırtmıştı.

Benim de en birinci emelim, Mudanya herkesten evvel yetişmek, muzaffer ve muhterem kumandan İsmet Paşaya mülahiki olmak, İngiliz murahasının Anadolu'ya ayak basmasını ve mütareke müzakeratının safahatını tesbit etmek idi.

Mensub olduğum (M. M.) grupuna silâh sevkinde hizmet edenlerden Yusuf reis motörünü celbeyledik. Yanına fotoğrafçı Ali ve Şükrü Beyleri, maharrir olarak ta (Türkspor) sahibi Talât Beyi aldım. Şimdi Atina sefiri olan ve o zaman tahriratı hariciye mümeyyizi bulunan Enis Bey arkadaşım da beraber Anadolu'ya geçmek istiyordu. Onu da alarak bir akşam Sirkeci iskelesinden Yusuf reis motörüne bindik. İşgal kuvvetleri, İzmir motörünü harikası karşısında Marasfer evvelce ihdas eyledikleri seyri - asfer memnuyetini ref'e mecbur olmuşlardı. Memnuyetin kalkmasından istifade ile o gece Mudanya'ya varacaktık.

İngilizlerin karakol gemisi

Hepimiz, zaferlerin en büyüğünü kazandı, gazaların en büyüğünü başarmış olan kahraman kumandan ve askerlerimize biran evvel kavuşmak, biran evvel İsmet İnönü'nün elini öpmek iştiakeyle geldik. Moda hizasına geldiğimiz sırada o arada Boğaziçinde karakol vazifesini gören İngiliz gemisi peşimize takıldı. Bizi bu işaret vermeğe başladı, Yusuf reisin bu işaretlerin (dur ve geri dön) emrini sordu. Ben motörüm süratini arttırmamı söyledi, ki maksadını, kararmak üzere olan havadan istifade ile karakol gemisinin rüyet dairesini den kurtulmak idi. Motör süratini arttırdı ve karakol gemisinin müzakeratı uzaklaşmağa başladı. Görünce kurtulmak üzere olduğumuzu bu defaki işaretlerin (geri dön, yoksa aedeceğiz) manasında olduğunu iddia etmekte ısrar ediyorduk ve kurtulacağımızdan eminim. Fakat arkadaşlarımdan bir ikisi müdahale ettiler: (Biz Mudan-

yaya gitmek için yola çıktık, senin inanın yüzünden düşünmeme öbür dün yaya gitmek niyetinde değiliz) dediler, arkadaşların ısrarı üzerine geri dönmek emrini verdim. Buna hâlâ pişmanım. Yalnız olsaydım, yola devam edeceğim ve eski ve pis bir tekne olan karakol gemisinin tasallutundan kurtulacağım muhakkak idi. Birkaç defa İngiliz muhafaza askerleri ve gemilerinin burnu dibinden silâh geçirmiş ve Anado'ya götürmüş olan bir adamın, bilhassa İzmir zaferinden sonra bir köhne karakol gemisinin işaretile ona kendi elile teslim olmayacağı pek tabii ve muhakkak idi. Fakat yanımda benden başka dört can vardı. Onlardan da mes'ul idim, onların sarih talepleri karşısında arzularına muvafık mecburi idi. Ya'nız şunu tasrih edeyim, ki içimizde böyle gazeteci i maceralarına hiç alışmamış, daha ziyade çehbi bir hariciye memuru olan Enis Bey kat'iyen telâş göstermemiş, dönmek reyini vermemiş, kendisine: (Siz ne dersiniz Enis Bey?) dediğim zaman: (Sen nasıl istersen öyle hareket ederiz) cevabını vermek metanet ve cesaretini göstermişti.

Zühaf korvetinde hapis!

Nihayet döndük, karakol gemisinin yanına geldik. Geminin kaptanı gayet haşin, küstah ve Türk düşmanı bir herifti. Gâh yanımdaki Rum tercümanının delâletile, gâh benim Ma'tada öğrendiğim kırık dökük İngilizce ile konuşarak Mudanya'ya İsmet Paşa nezdine gitmek üzere yola çıktık. Fakat anud ve müthiş surette Türk düşmanı olduğu, Türkiye hitab ederken yüzünün aldığı şekiden görülen bu adama söz anlatamadık. Bizi peşine taktı, Dolmabahçe önünde işgal kuvvetlerinin tersaneden alarak deniz hırsızları, daha doğrusu hareketi miliyeye hizmet edenler için haphişane ittiliz eyledikleri (Zühaf) korvetine götürdü. Hepimizi onun ambarına tiktular. Ambar da aylardanberi yatan iki biçare Karadenizli vatandaş vardı. Ambarın pisliği, murdarlığına tarife imkân yoktur. Yalnız şu kadar söyleyeyim, ki delihacet mecburiyetinde olanları dışarı çıkarmıyorlar, her ne yapacaklarsa ambarı yapmağa mecbur ediyorlardı. Geminin muhafızı karakol gemisinin kaptanı gibi eşiya tipinde gaddar bir çavuş idi. Bizleri ambara atmadan ceblerimizi boşalttı, bütün paralarımızı çaldı. Bu suretle ertesi güne kadar kaldık. Gene şunu ilâve edeyim, ki bu garib hapis macerasına en ziyade metanet ve sabırla tahammül eden, gene hariciye memuru Enis Beydi. Sabahleyin güverteye çıkarıldık, biraz hava aldık ve birçok gürlü ve ısrardan sonra rıhtıma götürüldük oradaki heyeti askeriyeye teslim edildik. Bu heyet, tevakküfde yanlışlık olduğunu, Marmarada seyri-seferin serbest bırakıldığını, karakol gemisi süvarisinin yanıldığını söyleyerek yarım ağız'a itizar etti. Olan olmuştu, heriflerle başa çıkmağa imkân yoktu. Nihayet kendilerini tekrar Mudanya'ya gideceğimi, bana bir müsaade kâğıdı vermelerini söyledim.

Zabit şayanı hayret bir mantıkla, daha doğrusu mugalata ile:

— Memnuyet yok ki müsaade kâğıdı verelim, cevabile vesika itasını reddetti. Kendisine: (Tekrar yakalanırsak ne olacak?) dediğimiz zaman da: (Dikkat edin de bir daha yakalanmayın, meselâ Sirkeçiden hareket edecek olursanız Kumkapı sahinize hareket edin. Orada karakol gemimiz (hükret) cevabını verdi.

Mudanyada İsmet İnönü ve Harington a beraber

İşgal kuvvetleri tarafından bir kaç defa yakalanmış, ağır şartlarla hapsedilmişim, ezümle yurtda dediğim gibi Ma'taya sürülmüştüm. Fakat bu (Zühaf) korveti macerası bunların hepsinden ağır gelmişti. Hele o korvet ambarındaki bir gecelik macerayı ömrüm oldukça unutmama imkân yoktur.

Bu bir gecelik hapis hayatının ızdırabını arttıran aklı sebep ise, Mudanya'ya biran evvel yetişmemek ve İngiliz kumandanının Anadolu topraklarına ayak basmasını fotoğrafla tesbitten mahrum kalmak korkusu idi. Fakat bu hususta talih yardım etti, gördüğüm bütün manialara rağmen benim için tarihimizin en kıymetli vesikası olan bu fotoğrafı nihayet aldım.

O gün evlerimize koşup çamaşır değiştirdikten sonra gene Yusuf reisin motörüne Çatladıkapıdan bindik, Enis Bey gene beraber idi. Bundan başka bizimle beraber Anadolu'ya geçmek arzusunu gösteren muhterem bir zati da a'dık. Üç dört saat yolculuk ile muzaffer, şanlı ve gazi Anadolu'ya ayak bastık. Muhterem İsmet Paşanın e'ini öperek, kendisini yüreğimize gelen en samimi sükran hislemlerimizle tebrik ettik. Mudanya konferansına memur edilen İstanbul İngiliz kumandanı Harington henüz gelmemişti. Bu benim için en büyük müjde idi. Harington ertesi gün gelecek imiş. Ertesi sabah ta vanımda iki fotoğrafçı Mudanya iskelesinde nöbet beklemeye başladık. Hava aksi olarak kapalı ve yağmurlu idi. Nihayet Harington kendisini hâmil olan sefinesi harbiye ile geldi, motörle. Mudanya iskelesine çıktı. Kendisini karşılamak üzere İsmet Paşa yalnız bir yaver göndermişti. Ondan başka karşısında - üzerine mitralyöz gibi dikilmiş - iki fotoğrafçısı vardı. Adam vaziyeti anladı, resmini a'dırmak istemiyerek sağa, sola baktı, iltica edecek yer aradı. Fakat bomba ve vâsi iskelede fotoğrafçılardan kaçacak yer yoktu. Nihayet durup teslimiyet gösterdi ve yağmura rağmen kendisinin müteaddid resimlerini aldı. İşte bu resim ve bu vaziyet; benim için ikinci bir Anadolu zaferi, İzmir zaferini itmam eden, diğer bir zafer idi.

Bu resmi alabilmek için vakia iki gün evvel hayatımın en sıkıntılı gününü geçirmiştim, fakat işte şimdi onun intikamını almış oluyordum.

Sıkıntı ne kadar büyük idiyse intikam o kadar güzel, o kadar zevkli, hattâ neye söyleyeyim, o kadar şerefli idi.

Nusret Safa Coşkun

Bir hukuk gecesi tertib edildi

Hukuk Fakültesi talebesi 9 Birincikanuna tesadüf eden Cumartesi günü saat 22 den itibaren Tokatlıyan salonlarında tes'ide - dilmek üzere bir Hukuk gecesi tertib etmişler. Müteaddid eğlenceler ve sürprizlerle dolu olan bu gecede, bütün hukuklular bir arada toplanacaklardır.

«Son Posta» nun zabıta romanı: 14

ZEHİRLİ GÖLGE

Yazan: CEVAD FEHMİ

Otomobildeki kan lekesi

Rıdvan Sadullah: «Şu otomobili sokağa çıkaralım!» dedi.

Şu hâlde ailenin bir düşmanı var ve aynı zamanda kimseye söylenmesi istenilmeyen bir sırrı mevcut? Böyle bir sır var mıdır?

Genç kadın gene daldı... Cevabını heyecanla bekliyorduk. Hüznü ve ağır bir sesle:

— Bu suali ben de birçok zamanlar düşündüm, dedi. Ailenin tarihini kaplıyan böyle bir sır bulunduğuna kaniim, fakat sizi temin ederim ki ne olduğunu bilmiyorum.

— Böyle bir kanaat size nasıl geldi? — Raifin hallerinden... Zevcim haddi zatında neşeli bir adamdır. Fakat arasıra, ortada hiçbir sebep yok iken üzerine öyle bir yeis çöker, o kadar derin derin düşünmeye başlar ki, kadir bir derin onu muztarib etmekte olduğundan şüphelenmemek kabil değildir.

— Bunu öğrenmeye çalışmadınız mı? — Kaç defalar... Fakat bütün teşebbüslerim muvaffakiyetsizlikle neticelendi.

— Bu hal kendisinde eskidenberi mevcud mu idi? — Evlendikimiz gündenberi.

— Pekâlâ, hanımefendi, şimdi sizden bir dakika için hafızanızı zorlamamızı rica edeceğim. Kardeşinin katli günlerinde bir yabancı, daha doğrusu bir ecebünin Raif beyi evinde ziyaret ettiğini hatırlıyor musunuz? İyi düşününüz?

Genç kadın parmaklarını alnında gezdirerek daldı. Sonra birdenbire:

— Durun, galiba böyle bir şey var! dedi. Faciadan iki gece evvildi. Raif böyle bir ziyaret kabul etti. Gece'nin kim olduğuna bilâhare sordum. Bana sudan bir cevap verdi.

— Ne dedi? — Eskiden kalan ticarî bir iş için gelen biri, dedi.

— Bu adamı gördünüz mü? — Maalesef hayır... Zaten bu ziyaret Raifin bu cevabı üzerine, yani adam gitikten sonra nazarı dikkatimi celbetti.

— Evin içinde başka gören olmamış mı? — Geçmiş zaman, hatırlamıyorum, fakat zannetmem.

— Son bir sual daha hanımefendi... Hapishane bulunan zevcinizle nasıl muhabere ediyorsunuz? Siz kendiniz mi ziyaret ediyorsunuz, yoksa o bir şeye ihtiyacı olunca haber mi gönderiyor?

— Hem ben ziyaret ederim, hem de o haber yollar.

— Kiminle? — Bir gardiyanla!

— Gardiyanın ismini biliyor musunuz? — Evet, Kenan...

— Bu gardiyanı Necdet bey de tanıyormu? — Gene garib suallerinize başladınız... Evet tanıyordum...

Genç kadın, durdu, gülümsedi, sonra ilâve etti:

— Polis müfettişliğinin ne güç bir meslek olduğunu şimdi daha iyi anlıyorum! Öyle ya, bu kadar akla gelmeyecek suali bulup somak kolay mı? Size müfid olabildim mi acaba efendiler?...

Serkomiser mülahakatın hitamına işaret olmak üzere ayağa kalktı, cevap verdi: — Çok teşekkür ederiz, hanımefendi. Şimdi iki küçük ricada bulunmaktan

başka yanımızda yapacak işimiz kalmadı. Sizi daha fazla rahatsız etmiyelim. Evvelâ garajın anahtarını istiyoruz.

— Ne yapmak için? — Şöyle bir gözden geçireceğiz. Otomobilleri görmek istiyoruz.

— Yoksa benden sakladığımız bir şey mi var? Bu otomobil meselesile neden bu kadar meşgul oluyorsunuz? Demin de sonra izahat vereceğimizi söyleyerek bir sürü garib sualler sordunuz. Allah aşkına söyleyiniz, ne oldu?

Serkomiser cevap vermekte acele etti: — Müsterih olunuz, hanımefendi fevkalâde hiçbir şey yok. Zamanı gelince hepsini anlatacağım. Şimdi diğer ricama geleylim. Burada birkaç saat daha kalmak mecburiyetindeyiz. Bize çalışmak üzere bir yer gösterir misiniz?

Leylâ hanım çehrelerimizi dikkatle baktıktan sonra başını salladı:

— Ne yapmak istediğinizi, ne yaptığınızı anlamıyorum amma efendiler, dedi dediginiz olsun. Şimdi hizmetçiye söyleyin, salonu açar. Garajın anahtarına gelince onu da lütfen aşağı inerken hizmetçiden isteyiveriniz!

— 4 —

Kanlı otomobil ve kaybolan tabanca

Leylâ hanım zile basarak hizmetçiye çağırdı:

— Beyefendiler için salonu aç kızım! dedi. Sonra garajın anahtarını da kendilerine ver!

Hizmetçi kızla beraber aşağı indik. Koridorda tevakkuf ettik. Kız anahtarını alıp getirdi.

Serkomiser sordu: — Bu anahtar nerede durur? — Mutfağın duvarında asılıdır efendim.

— Daima orada mıdır? — Evet efendim.

— Pekâlâ kızım. Biz garaja kadar gidip geleceğiz. Burada bekle. Sana ihtiyacımız olacak.

Ön kapıdan bahçeye çıktık. Serkomiser bahçede nöbet bekleyen polis memurunu yanına çağırarak emir verdi:

— İçeri gir ve koridorda bekle... Necdet beyle Neclâ hanım kütüphaneden ayrılmaları! Şimdilik yukarı kata çıkmalarını istemiyorum.

Serkomiserin Necdete Leylâ hanımın görüşmelerine mâni olmak istediği anlaşılıyordu. Tekrar içeri girdik. Mutfağın geçerek arka bahçeye çıktık. Garaj bahçenin nihayetinde idi. Fakat bahçeye açılan kapısı yoktu. Oraya gitmek için mutlaka sokaktan dolaşmak lâzım geliyordu.

Sokağa çıktık. Serkomiser anahtarla kilidi açarak garajın kepengini kaldırdı. Burası alelade bir sundurmadan ibaretti. İçerisine arka arkaya iki otomobil konmuş ve gezip dolaşmak için pek az yer kalmıştı. Duvarlarda bir takım âletler asılı idi. Tavandan bir elektrik ampulunun teli sarkıyordu. Ta dipte, zeminde demir bir kapak görülüyordu. Bu kapığın altında bodrum katına inen bir merdiven başlıyordu.

Öndeki otomobil Amerikan markalı bir spor otomobili idi. Arkadaki İngiliz markalı, kapalı cinsinden bir limozindi.

(Arkası var)

Mahkemelerde

Fırıncılarla belediye arasındaki ihtilaf mahkemeye intikal etti

Hafta tatili kanunile belediye zabıtası talimatnamesinin taaruz etmesi davayı mucib oldu

İstanbul fırıncılarıyla belediye arasında mesele halinde olan bir ihtilaf adli yeye intikal etmiştir.

Hâdisiye şudur:

Belediye talimatnamesi mucibince fırınların Pazar günleri de dahil olmak üzere, fasilasız çalışmaları lazımdır. Fakat, hafta tatili kanunu mucibince de Pazar günü çalışan müesseseler ruhsatname almağa mecburdurlar.

Bu vaziyette fırıncılar Pazar günleri çalıştıkları takdirde, ruhsatnamesiz oldukları hakkında takibat yapılmakta; çalışmadıkları halde ise, belediye zabıtası zabıt tutmaktadır. Ruhsatname almak ise, 25-200 lira arasında bir harca tâbi bulunmaktadır.

Fırıncılar, adli yeye vâki müracaatlarında şu mülâhazayı ileri sürmektedirler:

— Mademki biz, talimatname mucibince Pazar günleri de çalışmaya mecburuz. Eczacılar gibi, bizden de ruhsatname istenmemelidir.

Bu şekilde birkaç davayı rüyet eden Sultanahmed 1 inci sulh ceza hâkimi Resid, hâdisiye inceledikten sonra, şu karar vermiştir:

Pazar günü çalışan fırıncılardan ruhsatname harcı a'mup, alınmaması keyfiyetine mahkeme müdahale etmez. Yalnız, her ne suretle olursa olsun hafta tatili yapmayan müesseselerin behemehal ruhsatname almaları lazımdır. Kanunların, talimatname hükümlerine galib ve faik olması, bunu âmirdir.

Kendisine polis süsü veren bir adam 3 ay hapse mahkûm edildi

Etyemezde kendine polis memuru süsü vererek dolaşan Tahir isminde biri yakalanmış ve adli yeye verilmiştir.

Maznun, 8 inci asliye ceza mahkemesine sevk edilmiş ve yapılan duruşması sonunda suçu sabit görülerek, 3 ay müddetle hapse mahkûm edilmiştir.

Denizde bir amelinin cesedi bulundu

Dün Silâhtarğa önlerinde denizde bir cesed görüldü. zabıta ve adli yeye bildirilmiştir.

Yapılan tahkikata nazaran, bir müddettenberi suda kaldığı tesbit edilen cesedin Eyüde Üçşehidler mahallesinde Savaş caddesinde oturan ve Elektrik şirketi amelelerinden 45 yaşlarında Numana aid olduğu anlaşılmıştır.

Numanın birkaç gece evvel geç vakit fabrikadaki işinden çıkarak, fabrika ile Silâhtarğa deresi arasındaki kestirme çıkıntından geçmek isterken müvazenesini kaybederek dereye düştüğü ve bir bakışla saptığı tesbit edilmiştir.

Mahallinde cesedi muayene eden adliye doktoru Salih Hâşim gömülmesine izin vermiştir.

Aldığımız malûmata göre, geçenlerde burada aynı tarzda bir amelinin boğulması neticelenecek bir kaza daha olmuştur. Bu müessif kazalar münasebetle deri ile fabrika arasında daima bu kabil kazaların sebebiyet vereceği söylenen bu çıkıntının ortadan kaldırılması lâzım gelmektedir.

Bir do'andırıcı hapse mahkûm edildi

Saat satacağım diye aldatarak, Ali Çam isminde birinin 5 lirasını aldıktan sonra firar eden Nadi Bilgen adında bir dolandırıcı, zabıtaça yakalanmış ve adli yeye teslim olunmuştur.

Nadi asliye 8 inci cezada muhakeme edilerek, neticede 4 ay 29 gün müddetle hapse karar verilmiştir.

Bir yaralama vak'asının muhakemesi neticelendi

Bir müddet evvel Bostancıda bir kahvede üç el silâh atarak, arkadaş Mustafa'yı yaralayan ve öldürmeğe teşebbüs eden Alinin muhakemesi, Ağırcezaada sonuca hâs oldu.

Hâdisiye, vak'adan bir gün evvel kah-

vede gramofon çalmak yüzünden Ali ve Mustafa arasında çıkan bir kavgaın tazelenmesi sebep olmuştur.

İddianamesini serdeden müddeiumumî Übeyd, vak'ayı sadece yaralamak şeklinde görmüş ve maznun buna nazaran ceza kanununun 456 ncı maddesiyle tecziesini istemiştir.

Dava, karara kalmıştır.

Zimmetine para geçiren icra memuru meselesi

İstanbul Müddeiumumîliğinden şöyle bir mektub aldık:

Gazetenizin 6/12/939 gün ve 3360 sayılı nüshasının sekizinci sahifesinin ikinci sütununda (Zimmetine para geçiren bir icra memuru tevkif edildi.) başlıklı yazı aşağıda yazılı şekilde cereyan etmiştir:

İkinci İcra Memurluğunda ücretle müstahdem kâtib Yaşar oğlu Hüseyin Sevgecan vazifeli memuresine taallük eden bir meseleden dolayı zannatına alınmış ve kendisi bu suçtan dolayı Sultanahmed Birinci Sulh Ceza Hâkimliğince tevkif edilmiştir. Hâdisinin ikinci icra memuru ile bir güne alakası yoktur.

Çörçül, dün deniz harbinin bilançosunu yaptı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

— İngiltere, denizaltı ve hava hücumlarına ve bilhassa birçok miktatlı maynlerle rağmen gemilerinin seyri idameye muvaffak olmuştur. Almanya 1940 senesinde 400 denizaltı gemisine malik olacağını iddia ediyor. Almanyanın fabrikasının bir kapısından malzeme sokup öbür kapısından gemi çıkarmak şeklinde denizaltı ve mürettebat imal edip etmediğini merak etmek icab eder. Eğer böyle ise, inşaattaki tempo bizim de aynı genişlikte tahrib tempomuz takib edebilir.

İngiliz bahriyesinde halen müdafaa için tesli edilmiş 1000 ticaret vapuru mevcuttur ve bu miktar pek yakında 2000 olacaktır. Kafile ile seyahat usulü muntazam bir şekilde işlemekte ve Alman denizaltıları bitaraf gemilere taaruz, İngiliz gemilerine taaruzdan daha kolay bulmaktadır.

Churchill bitaraf zayıflığı nisbetinin İngilizlerinkinden yüksek olduğunu kaydetmiş ve Almanyanın müracaat ettiği usulleri şiddetle takbih eylemiştir.

Nazir sözlerine şu suretle devam etmiştir:

— Alman ihracatı üzerine konulan ambargo tesirini göstermiştir. İhraç edilecek mallar Alman rıhtım ve antrepolarında yığılıp kalmaktadır.

İngiliz bahriyesi 340 bin ton kayıp, buna mukabil 280 bin ton zapt veya inşa etmiştir. Yani safi zayıflığı 60 bin tondur.

Churchill bahriye parolasının şu olduğunu hatırlatmıştır: «Azmedelim ve korkmayalım.»

İngilizler bir Alman vapurunu yakaladılar

Londra 6 (Hususî) — İngiliz harb gemileri bugün, cenubî Atlantikte 8000 tonluk «Usukuma» adlı Alman vapurunu yakalamışlardır. Alman mürettebatı vapuru batırmak istemiş de muvaffak olmamıştır.

Vapur İngiliz bahriyeleri tarafından bir İngiliz limanına götürülmüş ve mürettebat tevkif edilmiştir.

Alman ceb zırlıları

Amsterdam 6 (A.A.) — Admiral Scheer adındaki Alman kruvazörünün 16 ikincitegrinde Madagaskar civarında bulunduğu ve Orada Cava - Nevyork hattında işlemekte olan Mapia adındaki Hollanda bayrağını hâmil vapurda araştırmalar yapıldığı haber verilmektedir.

Bir İngiliz vapuru kayıp

Londra 6 (A.A.) — Liverpool limanına mensub 8196 tonluk «Huntsman» vapurundan haber yoktur. Vapurun kaybolduğu sannedilmektedir.

Maarif Vekili dün Mecliste tenkidlere cevap verdi

(Baştarafı 1 inci sayfada)

A — Biri öğleye kadar dersleri yapıp, bitirebilmek için ilk dersin başlangıç zamanı ile ders ve teneffüs saatlerinin müddeti,

B — Diğer öğleden sonraki müzakerelerin tanzimi.

Vekil ilk dersin başlangıç zamanı tesbit olunurken büyük şehirlerde münakale vasıtalarının hareketlerinin nazarı dikkate alındığını, buna göre tedbirler itihaz edildiğini söylemiş, derse sekizde başlandığı takdirde talebin ekseriyeti için güçlük bulunan okullara daha geç başlamaları imkân verildiğini anlatmış, bundan sonra sözlerine şöyle devam etmiştir:

Üniversitelerde sekizde başlayan dersler varken, orta okul ve liselerimizde bütün medenî âlemin zıddına ve onlardan geç olarak bir saat kaybetmek suretile işe başlamak doğru görülebilir mi? Kaldı ki senelerdenberi çift öğretim yapan okullarımızda ders, sekize on kala başlamaktadır. Şimdiye kadar bundan, niçin kimse şikâyet etmiyor du? Bu hususta İstanbul için ileri sürülen güçlükler yeni mi zuhur etmiştir. Bundan önceki senelerde hepimiz zihin zâhir olduğumuz vesaiti nakliye izzidhamı, bu sene hafiflemiş bile sayılabilir. Çünkü sabahın dokuzu, İstanbul umumiyetle resmî ve bazı hususî müesseselerinin de işe başlama saatidir. Derslerin bundan bir saat önceye alınması, şehir nakliyatını da kolaylaştırmıştır. Diğer taraftan İstanbul'daki okullarımızın sehrin muhtelif semtlerine dağılımı, işin daha kolay tanzimine imkân vermiştir. Daima temas halinde bulunduğumuz, İstanbul Valisi, Maarif Müdürü ve orada mesgul müfettişlerimiz, yapılan yeni vakit cedvelinin ufak tefek aksamları olsa da umumiyetle İstanbul için da hi tam ve kolaylıkla tatbik edilmekte olduğunu ifade etmektedirler.

Sekiz veya sekizi çeyrek geçerse başlamak, İstanbul için de erken ve güç değildir.

Vekil bundan sonra yeni ders saatini nihî noktaî nazardan da muvafık olduğunu isbat eden delilleri saymış, neticede demiştir ki:

— Alınmış tedbirlerin ufak tefek cihetlerinde ufak tefek aksamalar olmuş diye verilmiş kararlardan dönülmesi asla mevzuubahs değildir. Yapacağımız şey bu aksayan cihetleri derhal ve tam tashih ettirerek onları yüzde yüz muvaffakiyetle tahakkuk ettirmektir. Vakit cedveli işi de böyle olacaktır. Bütün öğretmenler ve idare adamlarımız iki aydanberi büyük bir itina ve dikkatle bu husustaki emirlerimizi tatbik çalışmışlardır. Kendilerine huzurunuzda teşekkür etmeği bir borç bilirim. İşini yapmamış olanların da mevzuat icablarına nazaran muamele görecekları tabiidir.

Tek kitab ve yanlış kitab meselesi

Maarif Vekili bundan sonra kitab meselesine geçmiş, mekteb kitaplarının niçin devletleştirildiğini anlatmış, tevhid edilmelerinin sebeplerini saymış, kitapların müsabaka ile yazıldığını söyleyerek demiştir ki:

— «Kitaplardan şikâyet edenler ve iyisini yapmağa muktedir olan bütün vatandaşları bu müsabakalara iştirake bir kere de yüksek huzurunuzda davet edeyim.

Sayın arkadaşlarım, Maarif Vekili için asla inhisarcı bir zihniyet mevzuubahs olamaz. Matematik ve tarih kitapları için geçen yıl açılan müsabakalar, idari ve ilmi mahzurlarını görerek iptal ve teccid ettik. Keyfiyet gazetelerle de ilân olunmuştur. Maarif Vekilliği ile alakadar her arkadaş bizden ancak müsvi muamele görebilir. Çünkü bu mevzuda gayemiz, evlâdlarımıza doğru, temiz ve ucuz kitap temin etmektir. Buna emeğini vermek isteyen herkesle beraberiz.

Gelelim yanlış kitab meselesine; bir lise öğretmenimizin lise için 11 sene evvel yazılmış bir edebiyat kitabı hakkında yazdığı tenkidlerle ortaya çıkan bu meseleyi vekilliğimiz daha önce dikkate almış ve önümüzdeki sene yetiştirilmek üzere o kitabın yeni ve muvaffak tab'ını yaptırmaya başlamıştı. Orta okul ve lise türkçe ve edebiyat kitaplarını tetkik için topladığımız ko-

miyona yeni tabının 12 formasını ve mütebaki müveddelerini tevdi ettik.

Mevzuubahs kitab, kitab kanununun neğrinden önce kabul edilmiş ve kitaba esas olan prensiplerle fikirlerde itihad görmemesinden yenisinin yazılması mümkün olamamıştır. Yanlışlar, bilhassa nâzım kısmındadır. Yakin zamanlarda yazıldığı halde dil bakımından eski olan bu eserler, müellifleri, metinleri yeni harflere dökmekte müşküllere sokmaktadır. Mütehassıslar, tashih ve tenkit, teşebbüsünde bulunanların da tashih ederken yanlış düşüncelerini yazmış ve söylemişlerdir. Bu anlatıyor ki senelerdenberi büyük bir tahavvül geçirmekte olan dil ve edebiyatımız, tedrisleri mevzuubahs olduğu zaman Maarif Vekilliğini zaten halledilmemiş bir mesele müvacehesinde bırakmaktadır. Bu mevzuda salâhiyetli gördüğümüz öğretmenleri topladık. Çalışmaktadırlar. Esasen üç aydanberi Ankaradaki türkçe ve edebiyat öğretmenlerini kendi reisliğimde i'timaa davet ederek aynı mesele üzerinde mesai sarfediyorum. Bu emekler neticesinde şimdikinden daha sistemli ve ihtiyaca daha uygun bir hal tarzına varacağımıza emniyetim devam etmektedir.

Şimdiye kadar arzettiğim kitaptan yürüyerek bütün okul kitaplarının kötü ve yanlış olduğunu söylemek doğru değildir. Müşbet ilimlere adl kitablardan yanlış mevzuubahs olamaz. Çünkü bunlar, salâhiyetli kimselerin eserlerinden tercümedir. Olsa olsa tercüme hataları veya dikkatsizlikten, aceleden doğma tahrib ve tertib yanlışlıkları bulunabilir. Vâki tenkidlerde hata diye gösterilen hususların bir kısmı bu kitapların ilk tabılarına aittir. Şu halde her yeni tabı yapıldıkça evvelce gözden kaçmış olan cihetler tasrih ediliyor demektir. Kitaplarımızın yüzde yüz mükemmelliği iddia edilemez. Fakat, sarfedilen emekler, canlı ve cansız bütün vasıtalarından azamî istifade ile gösterilen ihtimamlar, aynı suretle mükemmeliyete doğru yüründüğünü de inkâr etmek hakkını kimseye veremez. Daha iyiye ve daha doğruya yürünür yürünmediğini gösterecek en sağlam miyar, mukayesedir. Eski kitaplara yeniler kolayca karşılaştırılabilir. Hangileri daha iyidir? Bu sualin cevabını irfan ve vicdan sahiplerine bırakırım.

Programlarda istikrar meselesi

Maarif Vekili bundan sonra programlardaki istikrar meselesine geçmiş, muhtelif tahsil derecelerinde programların ne zaman değiştirildiğini anlatmış ve demiştir ki:

— Yeni devletin kurulduğu gündənberi geçen 17 sene içinde siyasi, fikri ve içtimai hayatımızdaki bahiyeri inkılabların maarifimize ve kültür hayatımıza inkâs etmemesi kabil mi idi? Yeni kurulmuş bir rejimin yeni hayatı, maarifinde elbette yenilikler doğuracaktı. Doğurmasa idi gayri tabii olurdu. Şimdiye kadar cümhuriyet maarifini idare etmiş olanlar, bu tahavvülleri en az sarımsı yapıp yeni nesle intikal ettirmek için ellerinden gelen bütün gayretleri sarfetmişlerdir. Uzun seneler içerisinde, nihayet üç kere değişmiş olan bu programları bir istikrarsızlık nümunesi zannetmek doğru olabilir mi? Tarihimizi başkalarının gözü ile görüp, göstermekten, dilimizi öz hazinelerinin servetinden mahrum ve başka dillerin tesiri altında bırakmaktan bizi kurtarmak isteyen hamlelerimiz hangimiz irfan hayatımızda tahakkuk ettirmekten nefsimizi menedebiliriz? Doğru olduğuna, faydalı olduğuna bütün varlığımızla imandığımız fikirleri terbiyesi ellerimize verilmiş evlâdları bizde intikal ettirmek kimin elinden gelebilir? Cümhuriyet maarifini bu nakil ve telkin vazifesini yapmaktan bir an geri kalmamıştır. Buna istikrarsızlık deniyorsa bu istikrarsızlığı hangimiz, geri ve küflenmiş karar ve ısrara tercih etmeyiz?

Sayın arkadaşlar, muhterem Rana Tarhanın suallerine cevaplarımızı bitirmeden evvel kendime mühim gördüğüm bir noktayı arz etmek isterim. Bütün medenî dünyada olduğu gibi bizde de maarif meselesinin yüz cephesi varsa, bunun ellisi okutan ve okuyan kütleden tam bir inzibat. Maarifimizin aksayan ve noksan cihetlerini düzeltebilmek için ilk vazifemiz bu intizam ve inzibatı temini olacaktır. Yüksek Meclisin verdiği direktiflere ve yaptığı kanunların ruhuna uya-

rak bütün maarif teşkilâtının tam intizam ve tam inzibat içinde çalıştırmağa uğraşırız. Yirmi beş bine varan bir talim heyeti ve bir milyonu geçen bir talebe kütlesi, bu esaslara uyularak idare edilmektedir. Bilmiyenler öğrenmelidir ki cümhuriyet maarifini, dipdiri ve sağlamdır. Türk hocası, seve seve ve istiyeye, mesleki, vatanî vazifesini yapmaktadır. Türk talebesi, hür ve şahsiyetlerinin inkışafına müsaide bir inzibat havası içerir. Türk maarifinin daha kuvvetliye, daha dikkatli ve terbiyeli çalışmakta-ha mükemmel doğru gittiğini anlamak için şu anda, sıralarına oturup çalışmakta olan yüz binlerce Türk evlâdının teşkil ettiği muhteşem ve göğüs kabartan manzarayı düşünmek kâfidir sanırım.

Sual sahibinin sözleri

Maarif Vekilini müteakib kürsüye gelen sual sahibi Ali Rana Tarhan «İstanbul» şu beyanatta bulunmuştur: «Muhterem Maarif Vekilimiz sualin üç noktasını tenvir buyurdular, kendilerine arz teşekkür ederim. Mekteplerde erken derse başlanmasına şahsın ben de taraftarım. Öğleden sonra saat 16 ya kadar talebinin mektebe bulunmasını çok görenlerden de değilim. Öğleden sonra bir buçuk saat müzakereye tahsis edilmiştir. İleride hocaların adedi müsaide olunca bu müzakere saatlerinin tatbikat dersleri saatlerine tahvil edilmesi de faydalı olabilecektir.

İkinci nokta hakkında verdikleri izahlardan anlaşılıyor ki bazı mekteb kitaplarında bazı yanlışlıklar mevcuttur ve bu yanlışlıkların tashih için tedbirler alınmıştır. Yalnız mevcut olan yanlışlıklardan dolayı mes'ul ve muateb tutulması icab edenler varsa muhterem Maarif Vekilinin bunlara müsamaha buyurmayacaklarından eminim. Bu yanlışları tasahih edilip tashihli kitablara tevzi edilinceye kadar talebinin ellerinde bulunan kitapların yanlışları Vekâlet tarafından sayfa ve satırları tasrih edilerek temin edilmek suretile talebeye snifta hocalarının önünde mevcut yanlışların tashih ettirilmesi zaruridir.

Bu yanlışların içinde müellifi olan hocaların dersine kifayetsizliğini gösteren nevinden bahis buyurmadılar. Bahis buyurmadıklarından dolayı ben de böyle bir vaziyetin mevcut olmadığı neticesine varıyorum.

Programlardaki istikrar meselesine geçince:

Hakiki ihtiyaçların icab ettirdiği değişiklikleri programlarda yapmak zaruridir. Bu takdirde lâzım olan, ders senesinden evvel yeni kitapların bulundurulması, hocaların sniftalar açılır açılmaz tereddüdsüz tedrisatına başlanabilmesini ve yeni derslerin de talebinin esikiden öğrenmiş olduklarını insicamı kaybettirmeyecek surette verilmesinden ibaret olması lâzım gelecektir.»

Bu müzakereyi müteakib ruznameye geçilerek Büyük Millet Meclisinin 1939 yılı Eylül hesabı hakkındaki mazbata okunarak tasvib olunmuş ve Türkiye - Es-tonya ticaret ve kliring anlaşmasına müzeyyel listede değişiklik yapılmasına mütedair protokolun tasdikine aid kanunun birinci müzakeresi yapılmıştır.

Büyük Millet Meclisi Cuma günü toplanacaktır.

Teşkilî mehakim kanununda tadilat yapılıyor

Ankara (Hususî) — Adliye Vekâleti teşkilî mehakim kanununda tadilat yapmaya karar vermiştir.

Temyiz mahkemesi birinci reisi İhsan reisinin reisliğinde başmüddetumumî müstefişar, bazı daire reisi ve umum müddürlerin iştirakile teşkil edilen komisyon, bu mevzu etrafında icab eden tedbirler başlanmıştır.

Kim, ne zaman, nasıl?

Resim, Selim Sırrı Tarcanın (324-908) tarihinde İstanbulda açtığı terbiye bedeniye mektebinde mekteb müdürünü talebesi arasında gösteriyor. Resim mektebin açılış gününde çekilmiştir. Mekteb o zaman merasimle açılmış ve resmi küşad matbuatta büyük alaka uyandırmıştı.

"Son Posta,"nın Hikâyesi

Yağma yok evlenmeyeceğim

Çeviren: Faik Bercmen

İşte beş haftadır, mutfağın içi esrarengiz bir hâdisenin tesirile karmakarışık bir hâlde bulunuyor.

Tencereler şuraya duruyor. Atılmış, çöplerse bir köşeye duruyor. Salona çıkan merdivenin başında ise, günün muhtelif zamanlarında iki hizmetçi durup yavaş sesle fıkos ediyorlar.

Sinekler, fırsattan istifade rahat rahat ve kollarını sallayarak mutfağın içinde bir aşağı bir yukarı istedikleri gibi dolaşmaktadırlar. Çirkinliğinden ve ihtişamlığından dolayı evvelce yüz verilmeyen köpekse ortada olup biteni anlamak ister gibi bugünlerde, düşük kulaklarını kabartmakta.. bununla beraber hâdiseler akıp gitmektedirler.

Mesele şu, tencerelerin, çöplerin ve sineklerin kraliçesi kadın Avdotya evleniyor. Bunun yegâne ispat ve şahidi de bugünlerde masanın üstünden eksik olmayan votka şişesiyle meze kırıntılarıdır. Çünkü akşamları «O» yani bay nişanlı geliyor. Bay nişanlı küçük başlı, saçları ağarmış cin bakışlı ve kırmızı yüzünün biridir.

Avdotya, nişanlısı gelecek diye hiç de telaşlanmıyor, hem de süslenip kırıntıyı. Öyle ya olan oldu, bitti. Nişanlılar ve yakında evlenecekler.

Nişanlısı oldukça tecrübe sahibidir, ve böyle şeylerin mânâsını anlar. Kendisine gelince Avdotya'da pek çocuk sayılmaz, maşallah elliye geçkin.. hem onun eski korsasından kopardığı bir kordelâ ile kulaklarına taktığı gözüklerin yardım ile ancak adamakıllı görebiliyor. Başlı bir lâhana gibi yusuvarlak, saçları ensesinde iki ince örgü halindedir.

Avdotya, henüz matmazeldir, fakat söz aramızda.. hatıraları ve maceraları yok değildir. Bu hatıraların biri köydeyken oldu, diğeri de bir terzinin yanında çalışırken.. bir mutfağın içinde bir asker kasketi asılı bulunurdu, ki bu da aşkın sevgilileri arasında bir askerin de karışmış olduğunu gösterir. Lâkin bu kasket, bir müddet evvel ortadan kalmıştı.

Fakat şimdi iş başka. Resmî rabata, izdivaç, meşru aşk. Ebedî ve sağlam bir bağ, ölüme kadar sürecek bir sadakat. Akşam olunca, Avdotya mutad veçhile semaverî, votka şişesini ve mezeleleri hazırladı. İhtiyar köpek kulakları civıl civıl ötmeye koyuldular. Söze Avdotya başlayıp dedi, ki:

— Madama, düğün için bana güzel bir elbise yaptırmasın diye. Bizim madam iyi kadındır, neme lâzım. «Pekâlâ» diye cevap verdi.

— Bir tuvalet mi? diye bay nişanlı kaşlarını çatarak sordu. Bu mühim bir mesele değil, hem böyle şeyin faydası yok. Elbisenin modası geçer, onun yerine para verse daha iyi...

— Elbise elbisedir, benim bir yün etekliğim vardı. Sekiz sene giydim. Se-

kiz sene sonra onu hizmetçi Maryaya verdiğim vakit hâlâ yepyeni duruyordu ve modası geçmemişti.

— Para daha iyidir. Bir köşeye konur icabında kullanılır. Haklı değil miyim?

— Haklı mı? Parayı bir köşeye vıçmalı ha.. sonra evlendiğinde ve öldüğünde kocana kıymalı. Yağma yok ...

— Ölmek mi? Sen mi öleceksin Avdotya? Sen bir erkeği değil, bir öküzü bile eskirtirsin! Şu al yanaklarına bak sana!

— Yanaklarını ateşten kızarıyor. Daima ocak başındayım da ondan.

Bay nişanlı bir dakika aşkın yüzüne bakıp:

— Sen hasta mısın?

— Evet, midem falan rahatsız. Lahana yediğim vakit katırm ağrır..

— Bu, bir hastalık değil, ki herkeste olur.

— Sonra dişlerim birer birer döktülüyor, gözlerim iyi görmüyör, dizlerim tutmuyor. Sağlamlık kim, ben kim? Nişanlı ahmak ahmak güldü ve kırıdığ potun farkına vararak:

— Yok, yok, dedi; bunlar insanı öldürmez.. bu halle yüz sene yasanabilir.

Evde eski tencerede en iyi corba piser derler. Meselâ ben yirmi senedir ağır işler yapmakta yprandım.

— Öyle ama, ben kadını; narinim. Hem ben bes çocuk doğurdum.. çocuklar insanı harab eder.

— Pöh! Benim geçen sene çamasırcıdan bir çocuğum oldu.

Bunun üzerine Avdotyanın gözleri faldası gibi açıldı:

— Bir çocuğum mu oldu?

İhtiyar köpek de fevkalâde bir sevinçini anması gibi kulaklarını daha ziyade kabarttı.

— Senin yasında bir adamın çocuğu olsun.. vay canına ne avıb, ne ayıb?

Aşkın yanakları hiddetten ve hicabdan titriyordu.

— Sonra da seninle evleniyorum. Geçen sene çocuğum olan bir adam en aşağı daha on sene yaşar. Senden sonraya kalmıyacım ben, neye yarar? Kazanın biriktirdiklerin senin olacak.

Erkek biraz mâhcup ve ezgin sakalmı avuçladı, sonra:

— Zannediyorum, ki gitme zamanı yaklaştı, dedi.

Avdotya, masanın üstünü toplu olarak kaktı. Ask ve tahassüs faslı bitmişti.

— Saat kaç Avdotya?

— Sen yetmiş yaşındasın değil mi? Aşkı böyle diyerek gidip saate baktı.

O zaman erkek elini onun yatağı üzerinde gezdirdi.

Avdotya girince ona sordu:

— Yatağın kuş mu, yoksa tavuk tüyünden mi?

Aşkı kadın, nişanlısını uşurlarınca biraz düşünceli düşünceli durdu. Kendi kendine bir seyler mırıldandı.

— Ölmeyecek, koca havdu! Ölmeye-

SPOR

Mektebliler arasında kır koşusu ve voleybol müsabakaları

Mektebliler arasında yapılacak kır koşusu programı tanzim edilmiştir. Koşular bu Pazartesi başlayacak ve 17 Martta nihayet bula-caktır. Kır koşularının mecmuu beştir.

2000 ile 3000 metre arasında yapılacak bu müsabakalar şu şekilde hazırlanmıştır:

Birincil koşu: 2000 metre 10/12/939.

İkincil koşu: 2500 metre 24/12/939.

Üçüncü koşu: 2000 metre 18/2/940.

Dördüncü koşu: 3000 metre mektebler birinciliği 3/3/940.

Son koşu: 20 kilometre bayrak yarışı 17/3/940.

Teşvik müsabakalarına her mekteb asgari on atletle girecektir. Müsabakayı bitiren atletlerin sayısı: daha ziyade olan mekteb takımı birincil addedilecektir.

20 kilometre bayrak yarışı için her mekteb kırk atlet verecektir. Bu müsabaka kırk atletle göre taksim edilecek ve atletler en az 200, en çok 1000 metre koşacaklardır.

Birincilik müsabakasına mektebler on beş atletten teşkil edilecek takımla gireceklerdir. Her mektebden on atlet derece alacaktır.

Kız ve erkek mektebleri voleybol müsabakaları

Kız ve erkek mektebler arasındaki voleybol şampiyonluğu bu ayın 18 inde başlıyacaktır. Kızlar Muallim mektebinde, erkekler Beyoğlu Halkevinde müsabaka yapacaklardır. Her hafta dört maç yapılacak, kızlar on üç, erkekler on yedi mekteb olarak maçlara gireceklerdir. Müsabakalar her hafta üç oyun üzerinden icra edilecektir.

İk hafta: Kız lisesi - İnönü, Kandilli - Erenköy, Cumhuriyet - Çamlıca mektepleri karşılaşacaktır.

Yugoslav takımı bugün geliyor

Bugün şehrimize gelecek üç maç yapacak olan Yugoslavya takımının organizasyonu futbol şanlılığını deruhde etmiştir.

F. T. C. takımına karşı oynayacak üç İstanbul muhtelifinin, Yugoslav takımı tecrübe mahiyetinde oynaması düşünülmektedir.

Sekiz k'ub arası kupa maçı

Beden Terbiyesi İstanbul Bölgesi Futbol Ajanlığından: Aralarında bir kupa maçı tertib olunan Akın, Arnavudköy, Feriköy - Şişli, Halicioğlu, İstiklal, Rumelhisar ve Yenişehir, Doğu klüblerinin bu müsabakalara iştirak ettirecekleri idmanlarının 18 er kişilik ikişer nüsha resimli listelerini en nihayet 8/12/1939 tarihine müsadif Cuma günü akşamına kadar Ajanlığımıza tevdi etmeleri, aksi takdirde müsabakalara iştirak ettirilmeyecekleri ehemmiyetle tebliğ olunur.

niyeti yok. Ben ölünce bütün mallarım ona kalacak.

Etrafına bakındı, köpek bir köşeye büzülmüştü. Elini karnına bastırarak,

— Of karnım ağrıyor, dedi, lahana yemişim gibi.

Sonra başını acı ile sallayıp homurdandı:

— Ölmeyecek olduktan sonra evlenmek neye yarar? Haydi, canı cehenne-me moruk. Yağma yok öyle, evlenmiyeceğim, evlenmeyeceğim.

«Son Posta»nın tarihî tefriki: 75

BİNBİRDİREK BATAKHANESİ

Yazan: Reşad Ekrem

Gelin alayı

Dedi, Mirasyedi hemen:

— Ulu sultanım... Güllü hatunun gelinliğini Çekmece'li gelin karındaşları hazır etmişler... Ayan Uzun Mehmed ağa kulunuzun konağında beklerler...

Dedi. Murad Güllüye döndü:

— Fatma.. Küçükefendi kulum seni izzet ve ikbal ile Uzun Mehmed ağa kulunun konağına götürsün.. bundan sonra, sana erkek esvabı, erkek meclisi, rakıs ve işret yasaktır.

Dedi; birdenbire ayağa kalktı, o ayağa kalkar kalkmaz da mecliste bulunanların hepsi ayağa kalktı. Murad, güzel çingene kızının iki yanğını iki avucunun içine aldı. Güllü Fatmayı alından öptü ve elile bir işaret verdi, etraftakiler otuz kırk adım kadar geri açıldılar. Murad ancak çenginin işitebileceği bir sesle:

— Güllü.. artık her şeye tövbe ve iştiğar et.. senin, kalbin satır, Melek oğlum sana emanettir.

Dedi. Sonra tekrar Küçükefendiye seslendi:

— Efendi... Efendi... Al götür gelin kızı giydirdi donatsınlar.. biz de çiftliğe gidelim.. Güllüyü gelin arabası ile getirsinler oraya...

Dedi.

Atlar, sabahatın hazır. Önde padişah ile maiyeti atı, arkada Çekmece ayanı, Kalikratya Rumları, ve fırsat bulup ta hünkârı doya doya seyretmek isteyen Çekmece'li yaya olarak, davullar, zurnalar; keman, mandolin ve gitarlarla muazzam bir alay hâlinde harıl harıl yavaş meşalelerin aydınlattığı yoldan Babanakkas deresi çiftliğine doğruldular.

BİR ULAK

Padişahın muazzam bir alay ile çiftliğe geldiği müddetleri müddetlenmez, düğün meydanı söy'e bir karışverişmişti. Binlerce köylü, naralar, türküler, ilâhilerle, ellerinde fener ve meşaleler, Sultan Muradı karşılamaya çıktılar.

Küçükefendi, düğünle inzibat ve intizamın teminini, tepeden tırnağa kadar silâhlanmış üç yüzden fazla Çekmece'li delikanlıya bırakmıştı. Küheylan atların üstünde dört dönen bu geçner de, en ufak bir uygunsuzluğa meydan vermiyorlardı. Fazla ihsenleri, sarkıntılık yapanları yakaladıkları gibi, üzerinden silâhlarını, kıymetli eşyasını alarak çevresine sarıp «emanet» dedikleri bir odaya kilidliyorlar, kendisini de kapısına on tane pürsülâh nöbetçi dikilmiş büyük ve boş bir samanlığa tikiyorlardı. Orada da rahat duruyorlardı, elini ayağını bağlayıp, aynı dikkatle muhafaza edilmiş bir boş ahıra atıyorlardı. Padişahın çiftliğe geldiğini öğrenince, bu gençler, yolun iki yakasını sıkı bir kordon altına almışlardı. Düğün seyrine gelmiş kadın ve küçük çocuklar yolun sol kenarına, erkekler sağ kenarına yerleştirilmişti. Bilhassa köylü kadınlar, padişahı görmek için büyük bir telaş içinde idiler. Kızlar, onun güzel ve delikanlı olduğunu işitmişlerdi. Gözlerinin önünde, köylerinin en güzel delikanlısından daha güzel bir yüzü canlandırmağa çalışıyorlardı; gözleri Yeli ağasının oğlu Mustafanın gözlerinden daha iri ve kömür gibi kara mıdır?

«Son Posta»nın yeni edebî romanı: 46

CEYLÂN-AVI

Yazan: Refik Ahmed Sevençil

at dokuzda hareket edecekti.

Garda bulduğumuz zaman Yorgi Dimitriyadis büyük bir can sıkıntısı içinde:

— Maalesef sizinle gelemiyorum, dedi, pek aksi bir tesadüf... Tütün satışlarını idare etmek için bir zamandır Hamburg'da bulunan babam orada bir otomobil kazası geçirmiş, hafif yaralanmış, hastanede tedavi altına alınmış... Onun vaziyeti mühim değilmiş, fakat dün gece bu haberi bildiren telgraf gelince anem büyük bir kriz geçirdi; esasen kalbinden rahatsız... Hekimler, hastanın sıkı bir tedavi ve ihtimam altında bulunurulmasına lüzum gösterdiler; bana olan bağlılığım derecesini bilirsiniz, onu bu halinde bırakıp gidemeyeceğim; özür dilerim...

Bu habere hepimizin ve bu arada galiba en çok matmazel Ritannın canı sıkıldı; peki, ya Liza? O da gelmeyecek miydi? Bu suali hiç kimse sormadı. Genç kadın, kocasının yanında sessiz, ayakta duruyordu.

Yorgi sözlerine devam etti:

— Lizanın çantasını vagona koydular; sizin çantalarnızı da aynı yere koysunlar, bu efendi bizim tanıdıklarımızdandır, seyahat müddetince hizmetinizde bulunacaktır.

Arkasında duran tren memurunu gösterdi.

İhtiyar Dimitriyadislere şifa ve sıhhat dileyerek ayrıldık. Hanımlara hizmet etmek Aşenin kocasına ve bana kalyordu. Arnavud, Bulgar, Rumen, Türk, Yunan sporcuları için hazırlanan tren bir otorağa ona bağli uzun bir vagonun ibaretti. Büyük ve temiz bir salona benziyen vagona alçak bölmelerle ayrılan koptatmanlardan birine yerleştik. Oturduğumuz yerden bütün vagonun içini görmek mümkün oluyordu. Kadını erkekli sıhhatli ve neş'eli bir kalabalığın türlü dillerdeki konuşmaları vagonun içini karışık bir gürültü ile dolduruyordu. Demiryolu, deniz kıyısını takip ederek kıvrıla büküle uzanıyor. Dantel gibi bir

sahil. Sular, sahildeki kumların üstünde sabah güneşinin altında elmas kırıntıları gibi pırıltılar çıkarıyor. Sa'amos adası, körfezin önünde etrafa dalbudak sarmış dev çüsesile yatıyor.

Tren Elevisis istasyonunda bir dakika durup kalktı, bir aralık sahilinden ayrılarak içeriye doğru koşmağa başladı. Memara kasabasının şöylece geçtikten sonra geniş nefesli bir solukta Korent köprüsüne gelip durdu. Bu tevakkuf, tabiatın ve insan zekasının müstesna eserlerini bir arada göstermek için bir vaat olmalı idi. Atınadan ayrılarak iki saat olmuştu. Güneş yükselmışti. Köprü'nün altında Korent kanalı alabildiğine derinleşiyormuş gibi heybetli bir yarığın halinde görülü-yordu. Bir yanda, Ege denizi bütün hasmetile gözü doldurup genişliyor, öte tarafta İyoniyen denizine çıkan Korent körfezi pembe, mor, mavî renklerin tatlı bir şekilde imtizace ile hâsıl olmuş dağların eteğinde serilmiş yatıyor.

Büyük Balkan yarımadasının cenu-

Yoksa gözleri Yetim Alinin mavî gözlerinden daha mı tatlı mavidir?

Boyu değirmenci Kurd Rızanın boyundan daha uzun ve eli ayağı onun elleri ve ayaklarından daha büyük müdür?

Yürüyüşü Efe Mehmedin yürüyüşünden daha mı dalgahdır?

Sesi, yavuklu uğuruna kurban giden yiğit Dağlar Delisinin sesinden daha mı gürdür?

Rüyalarında gördükleri peri padişahlarının oğulları gibi, Sultan Muradın da ayağında elması nalın, başında turna telinden sorguç var mıdır?

Kim bilir. İhtiyar kadınlar, kızlara, «hünkârı geçerken yüzüne sakın ha bakmayın... Hünkârın yüzünü gören kızın bahtı kapanır, kocaya varamaz» diyorlardı. Evli kadımlar bile onun yüzüne «abdestsiz» bakamazlardı. Hünkârın yüzüne, kızlar, gözücü ile bakamazlar mıydı?

Babanakkas deresi çiftliğine doğru ilerliyen alayın önünden, yalın kılıç bîr sıra atlı gidiyordu. Onun kırk elli adam kadar gerisinden Sultan Murad geliyordu. Onu, yanına Tayyazade ile Musa Melek Çelebi ve Küçükefendi ile Çimrükçü Hüseyin efendi, Evliya Çelebi ile Küçükefendinin kâhyası ve nihayet yaya olarak Çekmece ayanı, Çekmece'li, Kalikratyalar takip ediyorlardı.

Kılavuz atları görünür görünmez yolun iki tarafında sesler kesiliyor, alaya iştirak eden kasabah ve köylülerin davul zurna, mandolin ve gitara sesleri, hep bir ağızdan söylenen türküler ve ilâhiler ortatağa hüküm oluyör. Bilhassa kadınlar heyecanlarından çıkıncıklarını tutamıyorlar, ihtiyarlar «senin gibi yiğit padişahın gölgesini Allah başımızdan eksik etmesin» diye dua ediyorlardı.

Küçükefendi, çiftlik binasını, padişahın geldiğini haber alır almaz tekrar ve çarçabuk temizletmiş, yalnız padişahın ve yanındakilerin ikametine tahsis etmiş, diğer misafirlerini çadırlara nakletmiş, padişah için de düğün meydanında muazzam ve mükellef bir çadır kurdurmuştu. Sultan Murad doğruca düğün meydanına imişti. Padişahın gelmesi, eğlencelere yeniden fevkalâde bir harekete vermiş idi. Fakat kalabalığın gözü, meydanadaki oyunculardan ziyade, altın direkli, altın âlemli altı atlısın çadırının önünde altın kaplamalar içinde şakır şakır yanan bir taht - koltuğa kurulmuş bulunan Sultan Murada saplanmıştı ve hemen herkes te, birbirine, ikide bir Musa Melek Çelebiyi işaret ediyor: «Padişahın oğulluğu meşhur Musa Çelebi... Bu gece geçerde girecek imiş. Bu düğün onun düğünü imiş...» diyorlardı; bunun arkasından da, hemen mütemadiyen aynı sual tekrarlanıyordu: «Gelin nerede?»

— Gelin nerede?

— Gelin Musa Çelebiden çok büyük imiş...

— Koskoca hünkâr oğulluğunu çıkarıp ta kart bir çingene karısına ne diye veriyor acaba?

— Çocuk sevmiş o kariyı...

— Yok, çingene kızı vurulmuş Musa Çelebiye...

— Çingene kızı deyip geçmeyin.. Güllü Fatma için bir içim su diyorlar..

(Arkası var)

bunda koskoca Pelepones yarımadası bu kanal ile ana kıt'adan ayrılıyor. Evvelce Ege denizinden gelen gemiler Adriyatığa çıkmak için Pelepones kıt'asını baştan aşağıya kadar dolayış Matapan burnundan geçmeğe mecbur edilir, Korent kanalını açıldıktan sonra mesafe yarıdan fazla kısalırdı.

Evvelce vapurla içinden geçtiğim Korent kanalını bu sefer trenle üstünden aşıyorum. Biraz sonra Korent istasyonu.

Pelepones yarımadasına girdiğimizdenberi deniz solumuzdan sağımıza geçti; yani soldaki Ege denizinden ayrıldık, sağdaki Korent körfezini takip ediyoruz.

Bir tarafta sahil, öte tarafta kilometrelerce uzanan bakımlı bağlar, ağaçlık muntaka, güzel manzara gözü okşuyor.

Pelepones, eski Yunan tarihine hatıra, hikâye, efsane, binbir hâdis ve macera ile dolu sayfalar vermiş bir kit'adır. Sağlam ve gürbüz bir nesil istiyen meşhur kuvvet ve sıhhat meraklısı İspartalılar, malul doğan çocukları, 2500 metre yükseklikteki Arkadi dağının uçurumlarına atarak öldüren İspartalıları bu kit'ada yasadılar. Mer'alar hâmisî keçi tırnaklı ilâh «Pan» a tapan Arkadyalıların memleketi burası... Şarap ilâhı Baküs etkilerinden geçip gittiğimiz şu azametli Arkadi dağının zirvelerinde dolayış, onun içindir ki bu dağın etkilerinde bunca yıldanberi üzümler yetiştiriliyor, içki yapılıyor ve İyoniyosun hoşnutsuzluğunu kazanmak için iyi köylüler burunlarının ucunu göremeyecek kadar sarhoş oluyolar...

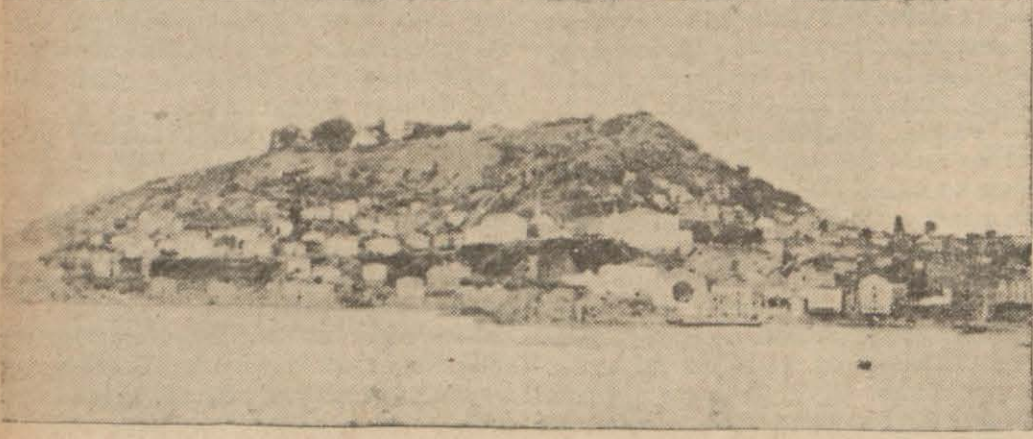
(Arkası var)

Memleket Haberleri

Giresun fındık satış kooperatifi toplandı

3450 ortağı ve dört buçuk milyon kilo mahsul taahhüdü bulunan kooperatif Giresun fındıklarının piyasada iyi bir mevki almasını temin ediyor

Giresunun deniz den görünüşü

Giresun (Husus) — Fındık tarım satış kooperatifleri birliğine bağlı Giresun fındık tarım kooperatifi yıllık normal genel kurul içtimalı 363 fındık müstahsil ortağın iştirakile şehrimizde ki konferans salonunda yapılmıştır. Toplantı, kooperatif yönetim kurul reisi Ali Arif Laçın tarafından açılmış ve özlü bir mukaddemeyi müteakib Ebedî Şefin aziz hatırasını tebelen beş dakika sükût edilmiştir. Kongre reisliğine doktor Ali Naci Duyduk seçilmiştir.

30 Haziran 939 da 431 ortaklı ve 33440 lira sermaye ve 669.000 kilo mahsul taahhüdü ile işe başlayan kooperatifin bugün 3450 ortağı ve 4 buçuk milyon kilo mahsul taahhüdü bulunduğuna, bunun bir milyon kilosuna yakın miktarın tahsil edildiği okunan rapordan memnuniyetle öğrenilmiştir. Müzakereleri ve yeni idare heyeti inşahabını müteakib ictimaa nihayet ve rılmıştır. Bu münasebetle akşam 300 kişilik bir ziyafet keşide olunmuştur.

C. H. P. Dereli nahiyesi kongresi
Cümhuriyet Halk partisi Dereli nahiyesi kongresi yapılmıştır. Vilâyet idare heyeti reisi avukat İhsan Gürak ve kaza idare heyeti reisi Naci Cimsid Dereli nahiyesine giderek kongrede hazır bulunmuşlardır.

Müddeiumumi Artvine tayin edildi
Cümhuriyet müddeiumumisi Tahir Sencer maaşile Artvin hâkimliğine tayin edilmiştir. Tahir Sencer, Giresunda bulunduğu müddetçe umumi bir muhabbet kazanmıştır. Giresun Cümhuri-

yet müddeiumumiliğine İstanbul ağır ceza azasından Süreyya Şarman tayin edilmiştir.

2 inci hukuk hâkimliği

Vilâyetimizde yeniden ihdas olunan ikinci hukuk hâkimliğine Manisa sulh hâkimi Kâmil Yepeci tayin olunmuştur.

Ağırceza mahkemesinde

Ağırceza reisi Yahya Güvencinin maaşı 70 liradan 80 liraya yükselmiştir. Giresuna geldiği gündenbergi ciddi çalışmalarını ile kendisini herkese sevdirmiş olan ağırceza reisini tebrik ederiz. Bos bulunan ağırceza azalığına da Diyarbakır ağırceza azasından Tefik tayin olunmuştur. Muvakkat salâhiyetle ağırceza azalığını ifa etmekte olan Osmanlı kazası hâkimi Tefik Gürkan esas vazifesi bulunan Osmanlığa dönmüştür.

Turtillari operet hazırlanıyor

Halkevi reisini ifa etmekte olan değerli belediye reisi Eşref Dizdarın huzur ile Halkevi temsil komitesi bir toplantı yapmış ve bunda temsil komitesinin kış faaliyeti hakkında kıymetli müzakerelerde bulunulmuştur. Temsil edilecek eserler arasında «Turtillari» gibi operetler de bulunacaktır. Halkevi temsil komitesinin Ankaraya bir seyahat yapması için teşebbüslerde bulunulduğu da haber alınmıştır.

Bir tayin

Alucra maliye tahsilât kâtibi Nuri Özkin terfian Alucra varidat memurluğuna tayin olunmuştur.

Erzincanda çok garib bir dolandırıcılık

Bir ihtiyara altın diye bir takım madenier sattılar

Erzincan (Husus) — Bundan bir müddet evvel burada bezazlık yapan sünnetçi Hacı İsmile anılan Ahmed Siird adındaki bir ihtiyar iki meçhul şahıs tarafından dolandırılmıştır. Hacı dükkânında otururken yanına bir adam sokularak kendisine mahrem bir sözü olduğunu söylemiş ve dükkândan ayrı ve tenha bir yere gelmesini teklif etmiştir.

Bu işe merak eden Hacı bu hüviyeti meçhul adamları Yenice avlusuna gitmiştir. Orada ikinci bir şahıs daha peyda olarak ikisi de Hacıya: «Azizim biz seni bu memlekette çok emin ve doğru bir adam gördüğümüz için en büyük sırrımızı sana söylemeye cesaret ediyoruz. Bu işde seni de menfaat ve ticarete müstefid edeceğiz. Meseleyi kimseye söyleme!» diyerek bellerinin kuşakları arasındaki bir mendili çıkararak içinde kumlu ve topraklı bir çok altın göstermişler ve izahat vermişlerdir:

— Bu altınları Aşkalede demiryollarında çalışırken toprak içinde bulduk ve kimse duymadan çalışmayı terkederek buraya geldik. Bu altınları sen al, sen burada bunları sarfedersen. Hiç kimse de bilmez!»

Böylece Hacı'nın eline birkaç altın veriyorlar, Hacı bunları kuyumcuya gösteriyor, altın olduğu tahakkuk edince bunlardan 235 altını 480 liraya alıyor. Üzerindeki 465 lirayı vererek on beş lirasını da dükkâna gelerek almalarını söylüyor. İki arkadaş karınları aç olduğu için şimdi yemeğe giderek sonradan dükkâna uğrayacaklarını söyleyerek ayrılıyorlar. Ahmed Siird tabii yapılan pazarlıktan memnun oluyor. Dükkâna dönünce altınları bazılarını gösteriyor. Yapılan muayene bunların altın olmadıkları meydana çıkınca Hacı hemen polise koşuyor. Fakat dolandırıcılar memleketi çoktan terk etmiş bulunuyorlar.

İş adliyyeye aksedince müddeiumumi milik sıkı tedbirlere baş vurarak ipucu elde etmiştir.

İzmitte kümes hayvanları başaşağı gezdirmeyecek

İzmit (Husus) — İzmit belediyesi verdiği bir karar ile kümes hayvanlarının başaşağı şeklide gezdirmesini yasak etmiştir.

Söğüde bu yıl pamuk mahsulü çok iyi

Söğüt (Husus) — Söğütün Sakarya havalisinde pamuk mahsulü bu sene geçen senelere nazaran çok fazladır. Sene iki mahsul veren Sakarya havalisinde bilhassa hükümetin köylüye verdiği akala cinsi pamuk tohumundan iyi randıman elde edilmektedir. Bu sene Sakarya havalisindeki pamuk bir buçuk milyon kilo tahmin edilmektedir. Yalnız fiyatların 14-15 kuruş olması köylümüzü düşündürmektedir. Bu mahsulün bir kısmı Eskişehir Ziraat Bankası tarafından mübayaa edilmekte, bir kısmı da seyyar alıcılar tarafından alınmaktadır.

Hatayın bakımsız kalmış bir kazası : Ordu

Ordunun mümbit toprakları olmasına rağmen halk ekim işleriyle uğraşmaz. Burada ne bir tarla, ne bir bağ, ne de bir bahçe vardır

Ordu kazasından bir görünüş

Ordudan yazılıyor: Ordu kazası Hatay vilâyetinin hududunun Suriyeye bağlı mahallinde ve her tarafı dağla çevrili bir yerdedir. Hatay olmadan evvel burası bir köy imiş ve nahiye merkezi bulunuyordu. Hatay devleti Orduyu kaza yapmıştır.

Ordunun 31 parça köyü 13 bin nüfusu vardır. Kaza merkezinin nüfusu 2000'dir. Fakat buna rağmen resmi daireler için muntazam ve elverişli bir bina yoktur. Bir çok daireler hususî evlerdedir. Dükkânlarında istediğiniz bulunmaz, iki kahvesile iki köşe başı lokantası ve bir han bozması oteli vardır.

Antakyadan Suriyeye giden bir caddesinden başka sokak ve caddeleri bir buçuk metre genişliğindedir. Evler eski usulde üzerleri kiremid ile örtülü, pencereleri küçük ve basık bir tarzda ve kasvetlidir. Kasaba yazın sıcak ve kışın soğuktur. Yayıları çok iyidir.

Halkı türkçe ile türkçeden tahvil edilmemiş arapça ile konuşur. Gayrimüslimlerin ekserisi Türkçeyi mükemmel bilir. Köylülerin ekserisi balçılık ve çiftçilik yapmaktadır. Arazî dağlık olduğu için ne tarla, ne bağ, ne de bahçe vardır. Bu yüzden halkın geçimi pek dardır.

Halbuki istenilse ve biraz çalışılsa toprakta pek âlâ ekim yapılabilir. Bilhassa buralarda çok verimli bağlar tesis edilebilir.

Bilhassa bahçe'lerinde mükemmel şekilde zeytin yetiştirilebilir. Halkın görgüzlü ve bilgisiz olması yüzündendir ki topraktan istifade düşünülmemiştir.

Kazadan köylere muntazam yol olmadığı için köylü ancak hayvanla seyahat etmektedir. Bununla beraber Antakya ve Suriyeye güzel bir cadde ile bağlıdır. Yalnız bu caddelerin asfalt olan kısmı bugün bozulmak üzeredir.

Kasabada ne arzuhalı ne avukat, ne dava vekili, hükümet doktorundan başka doktor ve nihayet dispensar de yoktur. Kasaba ve civarında trahom mücadelesi açılmıştır. Belediyenin bundan başka faaliyetini görmek maalesef nasib olmamıştır.

Samsun köylerinde sıhhat işleri

Samsun (Husus) — Vilâyet muntazamında bataklıkların kurutulması ve bu suretle bir çok köyümüzün sıtma gibi kemirici hastalıklardan kurtarılması köylümüzü çok sevindirmektedir. Uzun seneler ıztırap içinde kıvrandıktan sonra Cümhuriyetin iyi idaresi altında sıhhat ve refâha kavuşan köy-

Sokaklar da temizlikten mahrumdur. Bütün eksikler ve mahrumiyetler içinde bulunan Orduda halk, orman dağın hâlâ ruhsatiye alamadığı için kömür ve odunsuz kalmıştır.

Hülâsa Türkiyenin bu yeni kazasında belediye faaliyetine, imar hareketlerine, kasabasının kalkınmasına şiddetle ihtiyaç vardır.

Samsunda pasif korunma hazırlıkları

Samsun (Husus) — Yakında yapılması mukarrer pasif korunma tecrübeleri için şimdiden hararetili bir çalışma ve hazırlık göze çarpmaktadır. Halkevinde bu iş hakkında görüşülmeğe üzere büyük bir toplantı yapılmıştır. Tecrübelerde vazife alacak olan yurddaşlar, her akşam Halkevi salonlarında toplanarak verilen direktifler hakkında müzakerelerde bulunmaktadırlar. Geçen Cuma günü akşamı Maarif Müdürü tarafından bu iş hakkında gene Halkevinde bir konferans verilmiştir.

Bigadiçte C. H. P. kongresi

Bigadiç (Husus) — Nahiye C. H. P. senelik toplantısı köy ve mahalle ocakları mümessillerinin iştirakile kaza partisi reisi Vasıf'ın başkanlığında yapılmıştır. Bu toplantıda köylünün birçok faydalı dilekleri üzerinde görüşülmüş, yüksek kongreye arz edilmek üzere karara bağlanmıştır. Bunu müteakip idare heyeti intihabı yapılmış, reisliğe gençlerden İsmail Menkü, azadlıklara da Muharrem Cömlek, Mehmed Çamilli, Mustafa Ulubak ve Vehbi Çamilli seçilmişlerdir.

Genç parti başkanımız ilk iş olarak her nasılsa teşekkül ettirilmiyen gençlik kurumu işini ele almış ve ilk toplantıda nizamnamesi hazırlanmıştır.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki :

— Hasan Bey, bak gazete ne yazıyor!

... Meşhur bir ruhiyat âlimine göre..

... Güzel manzaralı yerler insanları hilekârlık - tan uzaklaştırır...

Hasan Bey - Anlaşılan bu adam İstanbul'a gelip te alış veriş etmemiş!

GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma
Newraji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.
İcabında günde 3 kaşe alınabilir.
Her yerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

Mizah: Radyo dinlerken

(Baştarafı 6 ncı sayfada)

Evin hanımı dişlerini gıcırdattı:
— Hoşuna gidiyor değil mi; hatırlıyor-
sun ha! Çamkarın altında kolkola... der-
ken, kari senin boynuna sarılıyor.
— Aman karıcığım, sen de ne hayaller
kuruyorsun.
— Asıl hayali kuran sensin. Bak ağzı-
nın suyu akıyor.
Şarkı değişmişti:
— Sen de mi hâlâ esiri zülfıyar olmak-
tasın!
Evin büyük beyi odaya girdi:
— Bu şarkı çok güzeldir.
Evin büyük hanımı, gözünü dü-
zeltti:
— Pinpon oldun, hâlâ gözün dışarlar-
da.. gene kim bilir nerede idin, pencere-
den komşunun yeni gelini seyirden mi
geliyorsun!
Şarkının ikinci mısraı okunuyordu:
"Us'an ey dil, uslan ar" ihtiyar ol-
maktasın."
Büyük hanım bağırdı:
— İbret al, ibret!
Şarkı değişti:
"Bir lügat bulamadım."
Evin küçük beyi babasına baktı:
— Dün Babâlide Şemsettin Saminin
lügatını aradım, bulamadım.
Şarkı değişti:
"Entarisi ala benziyor."
Evin küçük hanımı annesinin yan ba-
şına geldi:
— Anne Melihanın yeni yaptırdığı en-
tariyi gördün mü?
— Görmedim nasıl?
— Kırmızı bir şey.. adetâ al denilebi-
lir.
— O da Rüküş gibi giyinmekten çok
hazeder.
Şarkı değişti:
"Köşe başı meyhane."
— Kocası da her akşam içiyormuş.
— İçmese o kadına tahammül edebilir
mi?
Evin beyi gazetesini açtı, radyo şpikeri
alaturkaman bittiğini söyledi.
— Şimdi, stüdyo temsil heyetimiz si-
ze...
Evin hanımı, evin beyine sordu:
— Şehir tiyatrosunda ne oynanıyor?
— Bilmem!
— Zaten sen, gazeteyi yüzüne kapayıp
oturmaktan başka ne bilirsin? Bir kere
beni alıp tiyatroya götürmek aklına gel-
mez ki!
Şpiker rol tevziyatını okuyordu:
— Oynayanlar Medih rolünde...
Evin küçük hanımı düşündü:
— Medih Medih ben bu ismi hatırlıyo-
rum. Acaba nereden? Nezahatlerde mi
görmüştüm?.. Şerminlerde mi?.. Buldum,
buldum, Ayse'nin yanında idi. Yakışıklı
göçük.
Şpiker rol tevziyatını okumaya devam
ediyordu:
— Neclâ rolünde...
Evin küçük beyi düşündü:
— Neclâ... Ha bizim daktilonun adı.
Ne de kıvrak kız yok mu ya, insan ona
baktıkça içi açılıyor.
Şpiker devam etti:
— Nezende...
Evin büyük beyi düşündü:
— O ne günlerdi, ne günler.. ne ya-
Göksuda gördüğüm zaman âşik olmuş-
tum. Çapkın beni peşinde de az mı ko-
o müthişti? He'e basıldığımız gece.. işte
rim ürperir.

Şpiker devam etti:

— Necmi rolünde...

Evin küçük çocuğu bağırdı:

— Anne Necmi bugün benim zıpzıpları
mı yuttu.

★

Saat gecenin on biri olduğu zaman radyo-
yuyu kapadılar ve yattılar. Evin hizmet-
çisi radyonun önüne yatağını yaydı. Çal-
mayan radyoya baktı:
— Benim de bir evim, bir radyom ola-
cak mı?

Evinin radyosunun hayalini kurarak
uyudu.

İsmet Hulusi

Baltık denizi etrafında yapılan mücadelelerin tarihine bir bakış

(Baştarafı 6 ncı sayfada)

adasının ekonomik olmaktan başka
stratejik bakımdan da fevkalâde büyük
bir ehemmiyeti vardır. İskandinavya
yarımadasını şimal kısımları, Atlas
Okyanusuna çıkar. Geçen dünya har-
binde Alman filosunun buralarda do-
laşması, değil yalnız Çarlık Rusyası
için, fakat İngiltere için de fevkalâde
büyük bir tehlike teşkil etmişti.
İskandinavya devletleriyle hududu ol-
an ve bir Baltık devleti bulunan Sov-
yetler Birliği, İskandinavya pazarları
etrafındaki bu mücadeleyi üç ay ev-
veline kadar sessizce takip etti. Fakat
üç aydanberi o da, üçüncü bir kuvvet
sıfatıyla Baltıkta fiilî bir rol oynamaya
başladı. İster İngiltereden ister Alman-
vadan gelsin, muhtemel bir tehlikeyi
önlemek için ilkönce Estonya, Litvanya
Letonya ile karşılıklı birer yardım
paktı imzalıyarak Cenub sahillerini ve
Cenub hududlarını tamamen emniyet
altına aldı. Bugün Finlandiya ile Sov-
yetler birliği arasındaki bu silâhlî çar-
pışma, Sovyetler Birliğinin Bal-
tık denizi üzerindeki stratejik
hâkimiyetini tamamlamak husu-
sunda attığı bir adımdır. Ve bu
mücadelelerin başlıca hedefi, bir baş-
ka vazımızda da izah ettiğimiz gibi,
İngilizlerin: «Baltık Çelbelittarıkı»
dedikleri «Aland Adaları»dır. Bu hâdi-
selerden bir iki sene önce, Almanca
«Fölkiser Beo Bahter» gazetesi, Aland
adalarının «Leningrada» Stokholma,
Helsingforsa sıracamak için en müsaid
bir sıracama tahtası olduğunu yazmış-
tı. Aland adalarının bu hususiyetine
binaendir ki, Almanlar bir tarihte bu-
ralarını Finlandiyadan satın almak te-
şebbüsüne bile girmişlerdi. Şimdi ge-
rek Sovyetler Birliği, gerek Finlandiya
gerekse İsveç bu «Sıracama tahtası»nı
kendi ellerinde bulundurmak istiyor-
lar.

Sovyetler Birliği ile Finlandiya ara-
sındaki bu son hâdiseleri, İskandinavya
ve Baltık denizi etrafında yapılan
umumi mücadele bakımından mütalea
ettiğimiz takdirde daha iyi anlamış ol-
luruz.

İstanbul İkinci İflas Memurluğundan:

Müflis Refael Amonun masasına gelen
Ebu İsak Yakonun iki senede istediği 2600
liranın senede müstenid olması hasebile
6 ncı sıraya kayd ve kabulüne İflas İdare-
since karar verilmiş olduğu ilân olu-
nur. (22477)

Bir doktorun günlük notlarından

Boğmaca öksürüğü: 1

Henüz mikrobi keşfedilmemiş olduğu
halde çok sarı bir çocuk hastalıdır. Boğmaca
büyükler de gelebilir. Eğer
küçükken çekilmemiş ise büyüünce çoc-
uklardan büyükler de sırayet edebilir.
Boğmaca muafiyet veren bir hastalıktır.
Yani bir boğmaca çeken bir daha çek-
mez. Hastalık ilkin bir bronşit şeklinde
başlar, fakat âdi bir bronşit birkaç gün
zafında iyileştiği halde boğmacada gün
geçtikçe öksürük tezayüd eder ve tama-
men bir nöbet halini ve vafını alır. Ya-
ni öksürük nöbet nöbet tutar. Evvelâ
çocuk öksürmeğe başlar, kızarı ve üs-
tüste nefes almadan öksürük devam e-
der. Kızartı gitgide hafif bir çocuk de-
recesine varır ve nihayet çocuk derin
bir nefes alma yapar ki bu hareket gü-
rültülü olur. Adeta bir horozun ötmesi
ne benzer. Onun için horozuk da derler.
Böylece bir iki defa derin sesli bir nefes
alma ile nöbet biter, çocuğun rengi dü-
zelir. Bu esnada bazı çocuklarda kay gas-
yan görülür. Midenin muhteviyatı hep-
si çıkar, gözler yaşarır. Ve zavallı yavru
çok yorgun düşer. Nöbetler gündüz ve
gece birkaç defa tekerür eder. Geceleri
adedi ve şiddeti artar. Bunun sebebinin ve
boğmacanın diğer arazını yazaca-
ğız.

Cevab istiyen okuyucuların posta
pulu yollamalarını rica ederim. Aksi tak-
dirde istekleri mukabelesiz kalabilir.

Elçilik üçüncü kâtibleri arasında yeni tayinler

Ankara (Hususi) — Varşova büyük
elçiliği üçüncü kâtibi Semih Baranın
Tahran elçiliği üçüncü kâtibliğine, mer-
kezde Beşir Halıcıoğlunun Paris büyük
elçiliği 3 üncü kâtibliğine tayinleri ve
Lâhey elçiliği 3 üncü kâtibi Şinasi Oy-
man ile Stokholm elçiliği 2 nci kâtibi Ri-
za Rifat Aktimürün beyaışleri icra e-
dilmıştır.

TIYATROLAR

Şehir Tiyatrosu Tepebaşı dram kısmında
akşam saat 20,30 da

Şeytan

İstiklâl caddesi komedi kısmında
akşam saat 20,30 da

Kan Kardeşler

Halk Opereti bu akşam saat 21 de
Zozo Dalması HALİME

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

S. Ragıp EMEÇ
SAHİPLERİ: A. Ekrem UŞAKLIGİL

RADYOLİN

Güzelliği hem
yaratan, hem
tamamlayan
bir iksirdir.

Bu güzel çehreyi aydınlatan güneş,
şüphesiz inci dişlerdir. Lâkin o diş-
lere can veren de, şüphesiz
«RADYOLİN» dir.

Siz de aynı güzelliği elde edebilirsiniz.
Fakat bunun için ilk şart sabah, öğle
ve akşam her yemekten sonra
günde 8 defa

RADYOLİN

ile dişlerinizi fırçalamaktır.

Samsun Belediye Riyasetinden:

Denize akan Samsun şehri lâğularının sahil müvazı bir kanalla İtberd ırmağında
akıtılması için yapılacak kanalizasyon projesi 8/11/939 tarihinden itibaren 40 gün
müddetle açık eksitmeye konulmuştur.

- 1 — Proje bedeli olarak 900 lira ücret verilecektir.
  - 2 — Muvakkat teminat 67 lira 50 kuruştur.
  - 3 — Şartname bedelsiz olarak belediye başmühendisliğinden alınacaktır.
  - 4 — Açık eksiltme 18/12/939 Pazartesi günü saat 15 de belediye encümeninde ve 2490
sayılı kanunun hükümleri dairesinde yapılacaktır.
- Fazla tafsilât almak isteyenlerin belediye başmühendisliğine müracaatları ilân
olunur. «10020»

Ankara borsası

Açılış - Kapanış fiyatları 6 - 12 - 939

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	5.2125	5.2125
Nev - York	130.81	130.86
Paris	1.8810	2.8810
Milano	6.7925	6.7945
Cenevre	29.15	29.16
Amsterdam	8.585	8.585
Berlin	—	—
Brüksel	21.4725	21.4725
Atina	0.95	0.965
Sofya	1.505	1.505
Prag	—	—
Madrid	13.54	18.04
Varşova	—	—
Budapeşte	23.6925	23.6925
Bükreş	0.915	0.915
Belgrad	8.16	8.13
Yokoham	81.475	81.475
Stokholm	81.0275	81.2075
Moskova	—	—

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlar-
dır:

İstanbul cihetindekiler:
Şehzadebaşında: (Hamdi, Eminönün-
de: (Hasan Hulusi), Aksarayda: (Sarım),
Alemdarda: (Sırrı Aşım), Beyazında :
(Belkis), Fatihde: (Hüsamettin), Bakır-
köyünde: (Hilâl), Eyübdede: (Arif Beşir).
Beyoğlu cihetindekiler:
İstiklâl caddesinde: (Kanzuk), Yük-
sekkaldırımında: (Vingopulo), Taksimde:
(Taksim), Yenisehirde: (Parunakyan),
Şişlide: (Halk), Galatada: (İsmet),
Fındıklıda: (Mustafa Nail), Beşiktaşta:
(Nal Halid).
Boğaziçi, Kadıköy ve Adalarındaki:
Kadıköyünde: (Yeni Moda, Merkez),
Üsküdarıda: (Ahmediyer), Sarıyerde: (Os-
man). Adalarda: (Şinasi Rıza).

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası

2 - Birincikânun - 1939 Vaziyeti

AKTİF

PASİF

Kasa:

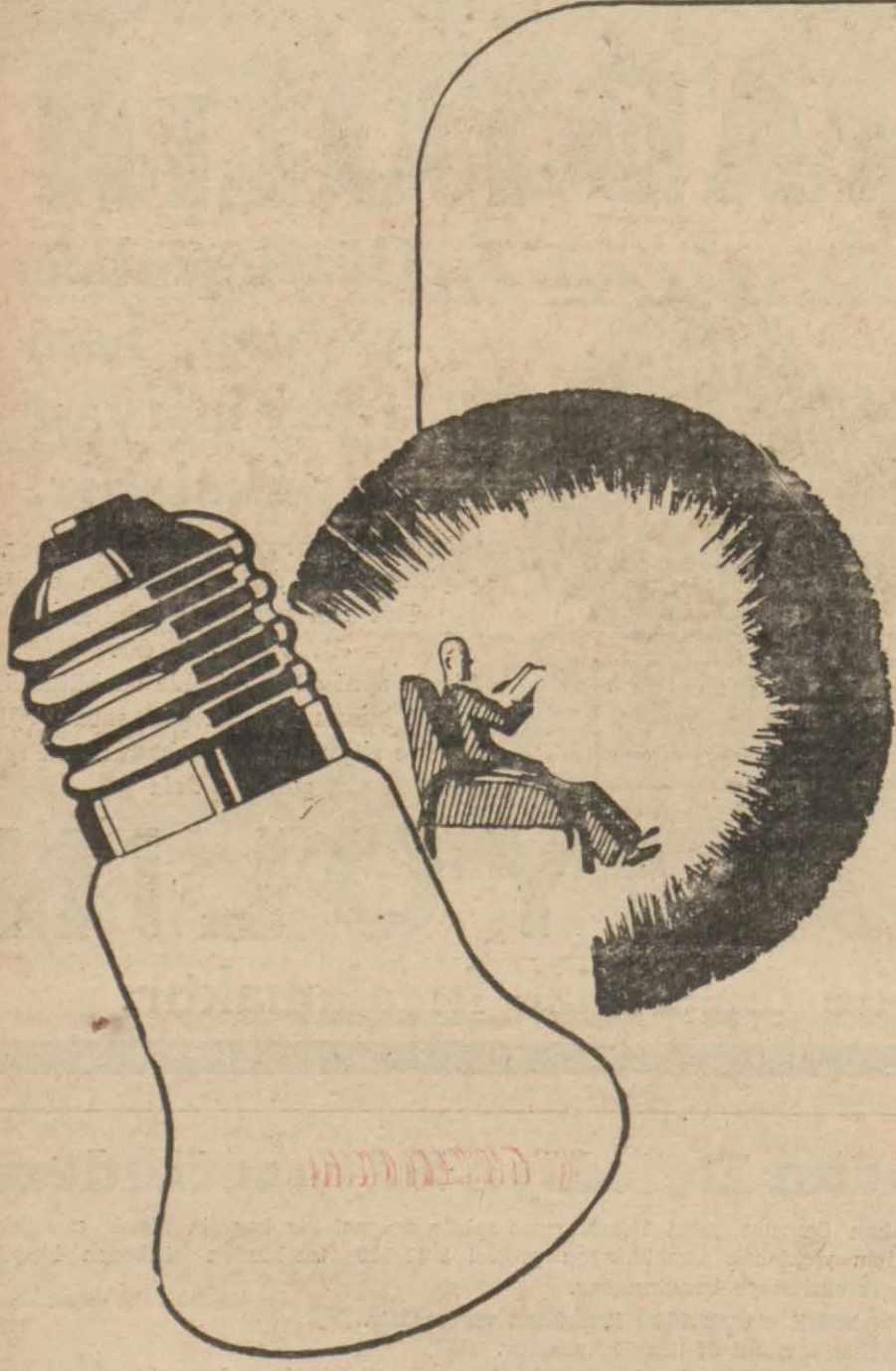
Altın: Safi kilogram	15.500.302	21.802.414,36
BANKNOT		19.086.820,50
UFAKLIK		1.524.719,13
Dahildeki Muhabirler:		
Altın: Safi kilogram	678.III	953.816,81
Türk lirası		1.042.307,30
Hariçteki Muhabirler:		
Altın: Safi kilogram	100.102.49	14.080.216,46
Altına tahvil: kabul serbest dövizler		26.357,06
Diğer dövizler ve Borçlu kiring bakıyeleri		7.177.894,55
Hazine Tahvilleri:		
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı		158.748.563,00
Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfikan hazine tarafından vâki tediyat		17.307.666,00
Senedat Cüzdanı:		
TİCARİ SENEDAT		209.807.695,13
Esham ve Tahvilât Cüzdanı:		
(Deruhte edilen evrakı nak- A — (diyenin karşılığı Esham ve Tahvilât itibarı kıymetle)		49.619.874,97
B — Seroest esham ve tahvilât		7.561.196,53
Avanslar:		
Hazineye kısa vadeli avans		8.681.000,00
Altın ve Döviz üzerine		14.577,50
Tahvilât üzerine		7.822.172,00
Hissedarlar:		
Muhtelif:		
		16.517.749,56
		4.500.000,00
		17.253.112,09
Yekün		512.304.871,45

Lira

Sermaye:		16.000.000,00
İhtiyat Akçesi:		
Âdi ve fevkalâde		4.217.134,25
Hususi		6.000.000,00
Tedavüldeki Banknotlar:		
Deruhte edilen evrakı nakdiye Kanunun 6 - 8 inci maddeleri ne tevfikan hazine tarafından vâki tediyat		158.748.563,00
Deruhte edilen evrakı nakdiye bakıyesi		17.307.666,00
21.284.468,07 Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vaz edilmiş Reeskont mukabil ilâveten teda- vaz.		141.440.897,00
Türk Lirası Mevduatı:		
Döviz taahhüdâtı:		
Altına tahvil kabul dövizler		17.000.000,00
Diğer dövizler ve alacaklı kiring bakıyeleri		139.000.000,00
Muhtelif:		
		297.440.897,00
		34.742.842,34
		2.575,76
		45.269.421,12
Yekün		512.304.871,45

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren: İskonto haddi % 4 Altın üzerine % 3

- Tıpkı güneşin ziyası gibi
- Yeni bembeyaz ve gayet parlak ışık
- Cereyandan tasarruf

TUNGSTRAM KRIPTON

En az paraya - En bol aydınlık

BOURLA BİRADERLER İSTANBUL ANKARA İZMİR

Hersene aldığınız ve beğendiğiniz

SAATLİ

Maarif Duvar Takvimi

Bu yıl daha mükemmel bir surette çıktı

Fakat aldanmamak ve yerine başka takvim almamak için

Maarif Takvimi

Adına bilhassa dikkat etmelidir.

MAARİF Takvimindeki yazılardan bazıları:

Takvime dair her türlü malumat, vakitler, mevsimler, fitnalar, hava değişimleri, güneşin burçlara tahavvülleri.

Arabi, rumi aylar, bayramlar, milli günler ve tatil günleri.

Günlerin tarihi; Mühim dünya tarihleri, Türk tarihi ve inkılap tarihi.

Faydalı sözler ve darbimeseller.

366 güzel hikâyeler ve lâtifeler 366 mâniler ve bir çok lüzumlu ve faydalı bilgiler.

Bu essiz ve emsalsiz takvimin merkezi: İstanbul Maarif Kitaphanesidir. Aldanmamak için bilhassa: **MAARİF TAKVİMİ** adına dikkat etmelidir.

Satılık Çam Tomruğu

Dursunbey Dvelet Orman İşletmesi Revir Amirliğinden

1 - Dursunbey Devlet Orman İşletmesi İstasyon tomruk deposunda 69 No. lu istif. de mevcut (512) aded muadil (527) metremik ab (877) desimetremik'ab çam tomruğu açık arttırma ile satılığa çıkarılmıştır.

2 - Tomrukların ayrıca baş kesme payları mevcut olup hacim kabuksuz orta kutur üzerinden hesaplanmıştır.

3 - Tomruklara aid satış şartnamesi Ankara, İstanbul, Balıkesir Orman Çevirge Müdürlüklerinde ve Dursunbey Revir Amirliğinde görülebilir.

4 - Tomrukların beher gayrimamul metremik'abının muhammen bedeli (11) lira (70) karıştır.

5 - Tomrukların muhammen bedeli üzerinden % 7,5 muvakkat teminatı (463) lira 21 karıştır.

6 - İstekliler muvakkat teminatlarını hamilen 13 - 12 - 939 Çarşamba günü saat 15. de Dursunbey Revir Amirliğine müracaatları ilân olunur. (9905).

Asipin Kenan

Sizi; SOĞUKTAN, NEZLEDEN, GRİPTEN, BAŞ, DIŞ ve bütün ağrılardan ve kırıklıklardan koruyacak ilaçtır.

Maliye Vekâletinden:

1 - 2257 numaralı madeni ufaklık para kanununun sekizinci maddesi mucibince mevkiî tedavülden kaldırılan eski bronz beş ve iki buçuk kurşunluklarla nikel bir kurşunluklar 31/K. evvel/939 tarihinden sonra devlet borçlarına mukabil gerek malsandıkları ve gerekse Hazine veznedarlığını ifa eden Merkez ve Ziraat Bankalarının dahi kabul edilmeyecektir.

Binaenaleyh: Ellerinde bu nevi para bulunanların bunları mezkûr tarihe kadar Devlet borçları mukabilinde malsandıkları Merkez ve Ziraat Bankası şubelerine yatırmaları ilân olunur. (8041)

Fatih Sulh Birinci Hukuk Mahkemesi Satış Memurluğundan:

Meryemle Abdülmecid'in sayılan mutasarrıf oldukları Zeyrekte Kasabdemirhun mahal - lesinin Buçakçı çeşmesi sokağında eski 36 mükerrer yeni 30 kapı numaralı evkafdan mazbut Seyh Vefa Camlinde Mukabelelişvâri Karahallife Mehmed Efendi vakfından sağ tarafı Mehmed Alinin menzili ve aralığı sol tarafı Hafız Rifkinin menzili arkası Zehra - nin bahçesi ön tarafı tarikam ile mahdud 800 lira muhammen kıymetli ve izalei şuyu zımında açık arttırma suretinde atideki şartlar dairesinde 11/1/940 tarihine müsadif Perşembe günü saat 14 den 16 ya kadar mah - keme baş kâtibinin odasında yapılacak arttırma muhammen kıymetin yüzde yetmiş beşini bulduğu takdirde ihale edilmek aksi takdirde en son arttırmanın taahhüdü baki kalmak şartı ile 28/1/940 tarihine müsadif Cuma günü aynı saatte ve aynı mahalde yapılacak arttırmada en çok arttırana ihale edilecektir.

Evsafı: Bu eve kapıdan girilince çini döşeli ufak bir koridor ve sağda bir yer odası olup çini döşeli 4 ayak merdivenle çıkılınca içinde yükü bulunan bir oda mutfak ve he - lâ 15 ayak merdivenle çıkılınca bir sofa ve yükü dolabı bulunan bir oda ve bir helâ bir de bahçeye nazır çinko döşeli daraçası olup evde elektrik tesisatı vardır.

1 - Arttırmaya girecekler yüzde yedi buçuk nisbetinde pey vereceklerdir.

2 - Arttırma bedelinin ihale tarihinden itibaren 7 gün içinde verilmesi lâzımdır.

3 - Bedeli ihale ml'adında verilmezse ihale feshedilir.

Gayrimenkul yeniden arttırmaya çıkarılarak en çok arttırana ihale olunur. İki ihale arasındaki fark ve zarar bilâ hüküm mü - terden alınır.

4 - İhale tarihine kadar vergiler borçlu - ya aid olup yüzde iki buçuk dellâliye ile 20 senelik evkaf taviz bedeli müşteriyeye aittir.

5 - İşbu gayrimenkulde müseccel ve gayrimüseccel hak sahiplerinin tarihi ilândan itibaren 20 gün zarfında vesakile birlikte müracaatları lâzımdır. Aksi takdirde gayri - müseccel hak sahipleri paylaşmadan harîç kahrîar.

6 - Şartname bugünden itibaren herke - sin görebileceği surette açıktır.

Fazla malumat almak isteyenlerin satış 127 numara ile satış memurluğuna müracaatları lâzımdır.

Dr. İhsan Sami

ÖKSÜRÜK ŞURUBU

Öksürük ve nefes darlığı, boğmaca ve kızamık öksürükleri için pek tesirli ilaçtır.

Herkes kullanabilir.

Böbreklerden idrar torbasına kadar yollardaki hastalıkların mikroplarını kökünden temizlemek için HELMOBLEU kullanınız.

HELMOBLEU

Böbreklerin çalışmak kudretini artırır. Kadın, erkek idrar zorluklarını, eski ve yeni belsoğukluğunu, mesane iltihabını, bel ağrısını, sık sık idrar bozma ve bozarken yanmak hallerini giderir. Bol idrar temin eder. İdrarda kumların, mesanede taşların teşekkülüne mâni olur.

DİKKAT: HELMOBLÖ idrarınızı temizliyerek mavileştirir. Sıhhat Vekâletinin ruhsatını haizdir. HER ECZANEDE BULUNUR.

Bir buçuk asırdanberi

Amerikadan Hindistana kadar şu söz; en nefis misilsiz Güzelliği ifade için darbimesel olmuştur:

HACI BEKİR LOKUMU GİBİ

Merkezi: Bahçekapı, Şubeleri: Beyoğlu, Karaköy, Kadıköy

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Rektörlüğünden:

1 - Kurumumuzun erkek ve kız talebeleri için isim, miktar ve muhammen bedeli ile muvakkat teminatı aşağıda yazılı dört kalem elbise 22/12/939 Cuma günü saat 11 de Rektörlük binasında müteşekkil komisyon tarafından kapalı zarf usulü ile ihale olunacaktır.

2 - Eksiltmeye girmek isteyenlerin muvakkat teminat ve teklif mektupları ile ka - nunun tayin ettiği vesikalari ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyon reksine vermeleri.

3 - Elbise kumaş ve malzeme nümunelerini görmek ve daha fazla izahat ve para - sız şartname almak isteyenlerin enstitü daire müdürlüğüne müracaatları.

Cins!	Asgari Azami takım takım	Muhammen Ft. T. L.	Tutarı T. L.	Teminatı T. L.
Erkek elbisesi	420 İla 470	32,	15040 :	1685,
Erkek paltosu	150 » 180	33,	5940 :	
Tayyör	33 » 40	27,	1080 :	
Manto	12 » 15	27,	405 :	

SILKO

ROMATİZMA, LUMBAGO, SİYATİK, ARKA BEL, DİZ, KALÇA ağrılarını teskin ve izale eder